Stockholms läns landsting

# 16

# ÖK med Läns-styrelsen i Stockholms län om överföring av det regionala utvecklings-ansvaret

LS 2018-1201

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2018-12-13

LS 2018-1201

Landstingsstyrelsen

# Överenskommelse med Länsstyrelsen i Stockholms län om överföring av det regionala utvecklingsansvaret

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius och Gustav Hemming

## Ärendebeskrivning

Den 1 januari 2019 tar Stockholms läns landsting över det regionala tillväxt och utvecklingsansvaret från Länsstyrelsen Stockholms län. Överenskommelsen mellan landstinget och länsstyrelsen reglerar överföringen av verksamhet, resurser och personal.

## Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

*att* överenskommelse från överläggningar mellan Länsstyrelsen i Stockholms län och Stockholms läns landsting med anledning av uppdrag att förbereda en överföring av det regionala utvecklingsansvaret godkänns

*att* rapporten Landstingets förberedelser inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret läggs till handlingarna

*att* paragrafen justeras omedelbart.

## Landstingsrådsberedningens motivering

Region Stockholm ska erbjuda sina invånare en trygg, tillgänglig och modern vård som organiseras utifrån patienternas behov och präglas av stor valfrihet. Kollektivtrafiken ska vara i världsklass och hjälpa invånarna att lösa vardagspusslet och Stockholmsregionen att nå högt uppsatta klimatmål. Hållbarhet ska genomsyra allt arbete i Region Stockholm. Ett fritt och inkluderande kulturliv med hög kvalitet ska främjas. Region Stockholms samhällsbyggarperspektiv ska stärkas och samverkan med Stockholmsregionens kommuner bli bättre. Regionen ska systematiskt identifiera och riva hinder för innovation och nyttja de möjligheter som digitalisering och forskning ger.

Det krävs att Region Stockholm tar ledarskap för att föra länets talan gentemot staten i frågor som rör tillväxt, bostadsbyggande, miljö och klimat och infrastruktur. Regionbildningen medför ett tyngre ansvar för bland annat tillväxtfrågor, hållbar regional utveckling, samhällsplanering, kompetensförsörjning och bostadsförsörjning, vilket kräver en samlad röst och ett samlat regionalt ledarskap.

I det regionala ansvar som överförs från länsstyrelsen ligger att formulera en regional utvecklingsstrategi. Detta kommer stärka arbetet med RUFS 2050 och dess regionala prioriteringar. Den regionala utvecklingsstrategin kommer också att kopplas till andra relevanta strategier och program som är på väg fram, exempelvis ”Nationell strategi för regional tillväxt och attraktionskraft”, EU:s sammanhållningsstrategi samt EU:s strategi för Östersjöregionen.

Samtidigt som de nya ansvarsområdena tar plats i Region Stockholm måste kärnverksamheterna – hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur och regional planering och tillväxt – fortsätta att utvecklas till gagn för regionens invånare med fokus på tillgänglighet, hållbarhet och ekonomi i balans. Den nya Region Stockholm ska, tillsammans med länets kommuner, lägga grunden för mer effektiv användning av skattebetalarnas pengar, större investeringar i Stockholmsregionens infrastruktur, ett fortsatt vitalt näringsliv med hög internationell konkurrenskraft, en attraktiv arbetsmarknad samt forskning och högre utbildning som sätter Stockholmsområdet och hela Sverige i internationell framkant. Med ett sammanhållet regionalt ledarskap ges större möjligheter att lyfta Stockholmsregionens intressen i Sverige och Europa och nå visionen om att vara Europas mest attraktiva storstadsregion.

Region Stockholm tar från den 1 januari 2019 över ansvaret för länsplanen för regional transportinfrastruktur i Stockholms län. Att bli länsplaneupprättare är ett av de viktigaste och mest ansvarsfyllda uppdragen som följer av regionbildningen. Det är särskilt utmanande eftersom länsplanens ekonomiska ram är liten, givet Stockholmsregionens stora behov, vilket innebär att hårda prioriteringar kommer att vara nödvändiga. God samverkan, i former som ska utvecklas i dialog med Trafikverket och länets kommuner, är en avgörande faktor.

**Beslutsunderlag**

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Överenskommelse från överläggningar mellan Länsstyrelsen i Stockholms

län och Stockholms läns landsting med anledning av uppdrag att förbereda en överföring av det regionala utvecklingsansvaret
Projektrapport Landstingets förberedelser inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret

Irene Svenonius

Gustav Hemming

Gustaf Drougge

Landstingsstyrelsen
*Landstingsstyrelsens förvaltning*
*Landstingsdirektörens stab*
*Anna Lundgren*

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-12-05

LS 2018-1201

Landstingsstyrelsen

# Överenskommelse med Länsstyrelsen i Stockholms län om överföring av det regionala utvecklingsansvaret

## Ärendebeskrivning

Den 1 januari 2019 tar Stockholms läns landsting över det regionala tillväxt- och utvecklingsansvaret från Länsstyrelsen Stockholms län. Överenskommelsen mellan landstinget och länsstyrelsen reglerar överföringen av verksamhet, resurser och personal.

## Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Överenskommelse från överläggningar mellan Länsstyrelsen i Stockholms län och Stockholms läns landsting med anledning av uppdrag att förbereda en överföring av det regionala utvecklingsansvaret
Projektrapport Landstingets förberedelser inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret

## Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen beslutar

*att* överenskommelse från överläggningar mellan Länsstyrelsen i Stockholms län och Stockholms läns landsting med anledning av uppdrag att förbereda en överföring av det regionala utvecklingsansvaret godkänns

*att* rapporten Landstingets förberedelser inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret läggs till handlingarna

*att* paragrafen justeras omedelbart.

**Förvaltningens förslag och motivering**

*Sammanfattning*

Den 1 januari 2019 tar Stockholms läns landsting över det regionala tillväxt- och utvecklingsansvaret från Länsstyrelsen Stockholms län. På uppdrag av landstingsstyrelsens arbetsutskott har landstingsdirektören genomfört förhandlingar med länsstyrelsen angående överföring av verksamhet, resurser och personal. Landstingsstyrelsen föreslås godkänna den överenskommelse som är resultatet av förhandlingarna.

*Bakgrund*

Stockholms läns landsting ansökte i december 2016 till regeringen om att ta över det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelsen, LS 2015-0997. Det regionala utvecklingsansvaret regleras huvudsakligen i lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län, i förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete och förordning (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur, samt i årliga villkorsbeslut som regeringen utfärdar och särskilda regeringsbeslut.

I lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län fastställs att det regionala utvecklingsansvaret innefattar att

- ta fram en strategi för länets utveckling
- besluta om vissa statliga medel för tillväxtarbetet
- följa upp det regionala tillväxtarbetet
- utföra uppgifter kopplade till EU:s strukturfonder
- ta fram och besluta om länsplaner för transportinfrastruktur
- samverka med aktörer i regionen

Med det regionala utvecklingsansvaret får landstinget bland annat i uppdrag att upprätta, fastställa och följa upp länsplan för transportinfrastruktur. Länsplanen sträcker sig över 12 år, är transportslagsövergripande och ska revideras vart fjärde år. Arbetet med länsplaner regleras i förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur.

I juni 2018 beslutade riksdagen om propositionen Ett enhetligt regionalt utvecklingsansvar (prop. 2017/18:206) som innebär att landstingen i samtliga län i Sverige ges ansvar för regional utveckling och tillväxt från den 1 januari 2019. Regeringen gav Länsstyrelsen i Stockholms län i uppdrag att förbereda överföring av det regionala tillväxtuppdraget till Stockholms läns

landsting. På uppdrag av landstingsstyrelsens arbetsutskott har landstingsdirektören genomfört förhandlingar med länsstyrelsen angående överföring av verksamhet, resurser och personal från länsstyrelsen.

*Överväganden*
Stockholms läns landsting är redan idag en viktig regional aktör som genom sina kärnuppdrag hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, regionplanering och kultur bidrar till regionens utveckling. Den nya förstärkta rollen inom regional utveckling är beskriven och definierad genom Budget 2019 för Region Stockholm, LS 2017-1455. Bland annat ska Region Stockholm ha en nära samverkan med kommunerna och regionens övriga aktörer för att kraftsamla kring gemensamt prioriterade insatser för att skapa tillväxt och utveckling i Stockholmsregionen.

Den överenskommelse som förhandlats fram mellan Länsstyrelsen Stockholms län och Stockholms läns landsting reglerar landstingets övertagande av de verksamheter, resurser och personal som omfattas av det regionala utvecklingsansvaret. Överföringen är en verksamhetsöverföring vilket innebär att ekonomiska resurser och personal för att utföra uppdragen medföljer. Verksamhetsövergången omfattar 15 medarbetare, varav 11 har tackat ja att följa med över till Stockholms läns landsting.

Förvaltningen föreslår att landstingsstyrelsen godkänner Överenskommelse från överläggningar mellan Länsstyrelsen i Stockholms län och Stockholms läns landsting med anledning av uppdrag att förbereda en överföring av det regionala utvecklingsansvaret.

I samband med landstingets beslut om att ansöka om att ta över det regionala utvecklingsansvaret fick landstingsdirektören i uppdrag att inrätta en tillfällig projektorganisation med uppdrag att ta fram förslag på hur landstinget kan anpassa och utveckla sin politiska organisation, tjänstemannaorganisation och verksamhet för att överta det regionala utvecklingsansvaret från och med den 1 januari 2019, LS 2015-0997. Projektets slutrapport föreslås läggas till handlingarna.

**Ekonomiska konsekvenser**
De ekonomiska resurser som förs över till landstinget beräknas till ca 13 mkr. Därav kommer ca 4.8 mkr årligen från förvaltningsanslaget (5:1 Förvaltningsanslag Länsstyrelserna mm) och 8 mkr i s k 1:1 medel för regionala tillväxtåtgärder (ur statsbudgetens utgiftsområde 19 Regional

tillväxt för företagsstöd och projektbidrag). Länsstyrelsen har i stor utsträckning finansierat sin verksamhet med externa medel, medel som landstinget genom överföringen ges möjlighet att ansöka om från Tillväxtverket, Europeiska Socialfonden (ESF) m.fl. Verksamhetsöverföringen ska därför inte få några ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Carl Rydingstam
Chef Ledningsstaben

**Beslutsexpediering:**
Akt

Godkänd av Malin Frenning, 2018-12-05

*Överenskommelse från överläggningar mellan Länsstyrelsen i Stockholms län och Stockholms läns landsting med anledning av uppdrag att förbereda en överföring av det regionala utvecklingsansvaret*

Nedanstående överenskommelse har ingåtts mellan parterna Länsstyrelsen i Stockholms län (nedan länsstyrelsen) och Stockholms län landsting (nedan landstinget) angående överföring av uppgifter enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Ekonomiska och personella resurser för att genomföra uppgifterna förs över från länsstyrelsen till landstinget. Länsstyrelsen har den 12 oktober 2018 redovisat de personella och ekonomiska konsekvenserna till regeringen (dnr Fi2018/02397/SFÖ). I § 3 redovisas länsstyrelsens underlag för beräkning av påverkan på förvaltningsanslaget.

## § 1. Omfattning

Parterna har utgått från de uppgifter som nämns i propositionen ”Ett enhetligt regionalt utvecklingsansvar” (2017/18:206) för att definiera omfattning:

1. Uppgift i att utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för att genomföra strategin
2. Besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete
3. Följa upp, låta utvärdera och redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.
4. Upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur
5. Utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram

## § 2. Verksamhet

Länsstyrelsen har i egenskap av regionalt utvecklingsansvarig myndighet nedanstående uppdrag vilka omfattas av överföringen och där landstinget ges erbjudande om att genomföra

- Uppdrag att förlänga regionala serviceprogram (t o m 2020)
- Uppdrag om regionala bredbandskoordinatorer (t o m 2020)
- Uppdrag om att upprätthålla en funktion som regional digitaliseringskoordinator (t o m 2020)
- Uppdrag om regional kompetensplattform
- Uppdrag om prioriteringar ang. framtida regionalt tillväxtarbete inkl. sammanhållningspolitiken (30 april 2019)

**Postadress**
Länsstyrelsen Stockholm
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

**Besöksadress**
Regeringsgatan 66

**Telefon**
010-223 10 00
**Fax**
010-223 11 10

**E-post/webbplats**
stockholm@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Länsstyrelsen frånträder sin roll som sammankallande i forum och nätverk som etablerats för uppgifternas genomförande. Samtliga verksamheter, uppdrag och uppgifter som omfattas av överföringen redovisas i bilaga 2.

## § 2. 1 Utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för att genomföra strategin

I bilaga 1 beskrivs huvuddragen av hur länsstyrelsen genomfört uppgifterna. Länsstyrelsen redovisar i enlighet med prioriteringarna i ”En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020” (framgår av regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende länsstyrelserna (dnr Fi2017/00989/SFÖ) och förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete).

Landstinget övertar följande uppgifter från länsstyrelsen:

- Tillväxtverkets program för affärsutvecklingscheckar till små företag. Landstinget övertar, efter samråd med Tillväxtverket, från den 1 januari 2019 ansvaret för rekvisitioner och utbetalningar avseende beslut om beviljande av affärsutvecklingscheckar (Tillväxtverkets program) för vilka länsstyrelsen fattat beslut senast per den 30 december 2018.

- Regional exportsamverkan i enlighet med regeringens exportstrategi (regeringens skrivelse 2015/16:48). Landstinget skriver avtal med samarbetspartners avseende Regionalt partnerskap för affärutvecklingscheckar och Regionalt partnerskap för regional exportsamverkan.

- Kommersiell service och skärgårdsmedel.
  Beredning, beslut och administration av driftsstöd till butiker (s k kommersiell service finansierat av Tillväxtverket) samt beredning, beslut och administration av skärgårdsmedel (finansierat av s.k. 1.1.-medel).

- Kompetensarena Stockholm.
  Landstinget övertar, efter beslut av Svenska ESF-rådet, huvudmannaskapet för det ESF-finansierade projektet Kompetensarena Sthlm från den 1 januari 2019.

- Regionala innovationsfrågor (Innovationskraft Stockholm och regional strategi för smart specialisering).
  Landstinget tar över ansvaret för den regionala innovationsstrategin Innovationskraft Stockholm och för att fastställa en regional strategi för smart specialisering från den 1 januari 2019.

- Bazaren
  Utbildnings- och rekryteringsmässan Bazaren genomförs som planerat av länsstyrelsen i februari 2019. Landstinget övertar ansvaret för Bazaren2020.
- Central Baltic
  Länsstyrelsen hemställer hos regeringen om att frånträda sin representation i övervakningskommittén och styrkommittén för det gränsregionala samarbetet Interreg Central Baltic senast den 31 december 2018 (regeringens beslut N2014/5018/RTS av den 4 december 2014). Länsstyrelsen avslutar sitt värdskap för en av två nationella kontaktpunkter för Interreg-programmet Central Baltic när innevarande programperiod är slut i samråd med regeringen och programsekretariatet vid Egentliga Finlands förbund (omfattas inte av regionalt tillväxtansvar). Beredningen av ansökningar och programskrivning är skild från kanslifunktion. Länsstyrelsen kommer inte att göra anspråk på kanslifunktionen för kommande programperiod.

## 2.2 Följa upp, låta utvärdera och redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet

Länsstyrelsen rapporterar uppgifterna och uppdragen till regeringen i samband med årsredovisning eller i enlighet med gällande förordningar t o m 2018. Från 1 januari 2019 ansvarar landstinget för att följa upp och redovisa det regionala tillväxtarbetet.

## 2.3. Användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete

Avseende fördelning av statliga medel inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt – anslagspost 1:1 regionala tillväxtåtgärder ska landstinget disponera 95 procent av tillgängliga medel medan länsstyrelsen disponerar 5 procent av anslaget. Länsstyrelsen meddelar regeringskansliet (Näringsdepartementet) och Tillväxtverket. Storleken på anslaget framgår av Tillväxtverkets regleringsbrev. Länsstyrelsen ansvarar för att besluta, följa upp och redovisa medelstilldelning i enligt med gällande förordningar om företagsstöd, projektverksamhet och kommersiell service fram till den 31 december 2018. Landstinget tar över ansvaret från den 1 januari 2019. Länsstyrelsen översänder den prognos som rapporteras till Tillväxtverket den 30 oktober 2018.

I bilaga 2 redovisas de projekt och samverkansplattformar som Länsstyrelsen beslutat tilldela 1:1 medel för 2019, åtaganden som landstinget tar över. I de fall länsstyrelsens medverkan regleras genom avtal, ska länsstyrelsen meddela landstinget vid uppsägning.

Regional medfinansiering av Almi Invest Stockholm följs av en möjlighet att ha en styrelseledamot. Länsstyrelsen avvecklar sitt engagemang i samband med årsstämman 2019.

Samtliga stöd där den regionalt utvecklingsansvariga myndigheten fattar beslut om medel där Tillväxtverket är finansiär ska hanteras inom systemet Nyps (f.n. affärsutvecklingscheckar, s.k. 1.1-medel och driftstöd till butiker). Detta förutsätter att landstinget tecknar licensavtal med Tillväxtverket kring Nyps.

*Sekretess*
I ärendena förekommer sekretess i uppgifterna som rör företagets verksamhet och investeringar som i huvudsak är av sådan art att de kan skada företaget eller tredje part ifall de offentliggörs. Enligt Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) 30 kap. 23 § gäller sekretess i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det i statlig myndighetsverksamhet som består i bland annat stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt, för uppgifter om enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Regeringen har genom Offentlighets- och sekretessförordning (2009:641) 9 § och p. 75 i bilaga till förordningen föreskrivit att den angivna sekretessen skall gälla i verksamhet som bland annat innefattar ärendehandläggning avseende regionalpolitiska företagsstöd. Länsstyrelsen har begärt och fått samtycke till att lämna över handlingarna till regionen från berörda sökanden. För de handlingar där länsstyrelsen inte kunnat få samtycke har myndigheten gjort följande bedömning. För Region Stockholm gäller sekretess enligt 30 kap 27 § Offentlighets- och sekretesslagen, som enligt länsstyrelsens bedömning motsvarar den sekretess för uppgifterna som gäller hos länsstyrelsen. Handlingarna kommer därför att omfattas av sekretess även hos Region Stockholm och kan därför lämnas över utan att de enskilda lider skada.

Staten har rätt att återkräva beslutat och utbetalt bidrag. Länsstyrelsen har, som den som beviljat stödet, ansvar för att kontroller sker. I författningarna 2015:211 och 2014:390 benämns den myndighet som beviljat stödet uppföljningsmyndighet. Landstinget övertar ansvaret som uppföljningsmyndighet avseende de beslut om stöd som fattats av länsstyrelsen men där utbetalning beviljas av landstinget. En förteckning över vilka ärenden som omfattas tillställs landstinget senast den 10 december 2018.

## 2.4 Upprätta och fastställa länsplan för regional transportinfrastruktur.

I bilaga 3 beskrivs huvuddragen av hur länsstyrelsen genomfört uppgiften.

Landstinget tar över uppdraget att upprätta, fastställa och följa upp länsplan för transportinfrastruktur från länsstyrelsen. I rollen som länsplaneupprättare tar landstinget även över ansvaret för grupperingarna Trafikdirektörsnätverket, Trafikberedningen och politisk förankringsgrupp av länsplan, samt rollen som regionens företrädare i En bättre sits, Cykelkansli och Sverigeförhandlingen. Länsstyrelsen ska tillhandahålla kunskapsunderlag, utredningar och arbetsmaterial som relaterar till länsplaneuppdraget och som är av vikt för att landstinget ska kunna fullgöra uppdraget.

### 2.5 Utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfonds-program

Länsstyrelsen är värdorganisation för Strukturfondspartnerskapets kansli. Parterna är överens om att kansliet placeras på landstinget. Landstinget ska samverka med Strukturfondspartnerskapets ordförande och presidium, Stockholms stad och StorSthlm om ändringen.

Av strukturfondspartnerskapets arbetsordning framgår hur samråd med regionalt utvecklingsansvarig ska ske. Länsstyrelsen har använt nätverket ”tillväxtdirektörsgruppen” (med representanter från landstinget, Stockholms stad och StorSthlm) som forum för samråd. Landstinget tar över ansvaret som sammankallande till samråd från 1/1 2019.

## § 3 Ekonomi

*Utgångspunkter för beräkningar av påverkan på förvaltningsanslaget*

Länsstyrelsen har för uppdraget Fi2018/02397/SFÖ identifierat inom vilka verksamhetsområden och verksamhetskoder som ovan definierade uppgifter faller. Ett genomsnitt över 2015-2017 har använts vid beräkning av årsarbetskrafter. Finansdepartementet tillämpar ett schablonbelopp för varje årsarbetskraft (690 000 kronor/åak). Ekonomistyrningsverkets schablon på 1920 timmar har tillämpats. Beloppet kommer att framgå av länsstyrelsens regleringsbrev. Länsstyrelsen har till Finansdepartementet rapporterat 7,0 årsarbetskrafter. Vilket innebär en påverkan på förvaltningsanslaget på 4 797 260 kronor. Indexering sker enligt de principer som tillämpas för budgetprocessen inom Regeringskansliet.

*Externt finansierad personal och verksamhet*

Berörda verksamheter och personal har, vid sidan av finansiering från förvaltningsanslaget, till stor del varit externt finansierade (exempelvis via Tillväxtverket, Post- och telestyrelsen, Energimyndigheten och Svenska ESF-rådet). Länsstyrelsen har informerat landstinget om finansieringsbilden och förmedlat kontakt med externa finansiärer.

Finansiering som följer av de regeringsuppdrag som omfattas av överföringen rekvireras/söks av landstinget i den ordning som anges för respektive uppdrag.

För projektet Kompetensarena Sthlm förs finansiering över till landstinget enligt Svenska ESF-rådets beslut.

För Strukturfondspartnerskapets kansli rekvireras/söks medel i den ordning de nationella myndigheterna anger.

## § 4 Personal

Parternas respektive HR avdelningar samverkar för att underlätta verksamhets-övergången. Landstinget har bjudits in att informera berörda medarbetare vid två tillfällen. Länsstyrelsen och landstinget har tillsammans hållit två informations- och dialogmöten som riktat sig till berörda medarbetare i de båda organisa.-tionerna. Länsstyrelsen genomför samverkan med fackliga parter och länsstyrelsen meddelar landstinget vilka medarbetare som inte har motsatt sig verksamhetsövergång. Personalövergång för samtliga verksamheter som omfattas av verksamhetsöverföringen ska ske den 1 januari 2019. Parterna reglerar sinsemellan åtaganden som följer av övergång av arbetsgivaransvaret (t ex semesterlöneskuld) under februari 2019.

## § 5. Allmänna handlingar

Landstingets övertagande av de aktuella uppgifterna påverkar hanteringen av de allmänna handlingarna i respektive verksamhet. Av riksdagens beslut framgår att landstinget och länsstyrelsen ska inleda diskussioner om hur hanteringen av de allmänna handlingar som verksamheterna genererar bäst överförs till landstingen. Berörda länsstyrelser sammanställer en gemensam rapport till Riksarkivet som redogör för vilka öppna ärendegrupper som den 1 januari 2019 går över till respektive landsting eller region. Parterna kommer att ingå ett utlåningsavtal som innebär en förenklad hantering vid utlåning av handlingar mellan parterna.

## § 6 Samverkan

Av förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion samt förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete framgår att länsstyrelsen fortsatt har i uppdrag att inom sina verksamhetsområden verka för att målet för den regionala tillväxtpolitiken uppnås. I myndighetens verksamhetsplanering ska insatser som bidrar till att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin och till det regionala tillväxtarbetet i övrigt beaktas. Länsstyrelsen ska inom sitt ansvarsområde främja andra statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Länsstyrelsens medverkan ska grundas på länsstyrelsens uppdrag, prioriteringarna i den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 samt på prioriteringarna i den regionala utvecklingsstrategin.

Parterna har i uppdrag att främja länets utveckling och har intresse av och ansvar för att insatser och resurser kommer länet till godo. Parterna ett gemensamt ansvar för att undvika parallella forum och mötesplatser. Miljö- och samhällsbyggnads-

rådet och Exekutivkommittén för skärgården omfattas inte av övergången. Länsstyrelsen bereder landstinget möjlighet att där presentera och föra dialog kring de uppdrag som från den 1 januari 2019 ska genomföras av landstinget.

Parterna är överens om att inleda ett gemensamt utvecklingsarbete för att utveckla samverkan inom områden och uppdrag som påverkas av landstingets övertagande av det regionala utvecklingsansvaret. Parterna ska vidare med utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin samverka och samarbeta för att bidra till att målen i strategin uppnås.

Denna överenskommelse är för sin giltighet beroende av efterkommande beslut i Stockholms läns landsting.

Stockholm den november 2018

| | |
|---|---|
| För Länsstyrelsen i Stockholms län | För Stockholms läns landsting |
| Johan von Sydow | Malin Frenning |
| Länsöverdirektör | Landstingsdirektör |

./. 1 Länsstyrelsens arbete med det regionala tillväxtuppdraget

./. 2 Sammanfattning av verksamheter som berörs av regionbildning

./. 3 Länsstyrelsens arbete med infrastrukturplanering

Länsstyrelsen Stockholm

Datum
2018-09-23

Avdelningen för tillväxt
Johnny Kjellström

## Länsstyrelsen i Stockholms läns verksamhet inom regional tillväxt

Från och med den 1 januari 2019 ska alla landsting ha bildat region och tagit över det regionala utvecklingsansvaret i enlighet med riksdagens beslut om propositionen Ett enhetligt regionalt utvecklingsansvar (prop. 2017/18:206). Detta innebär att Länsstyrelsen lämnar över det regionala utvecklingsansvaret i Stockholms län till landstinget, men bibehåller uppgifter inom politikområdet regional tillväxt. Det regionala utvecklingsansvaret innebär bl.a. att:

- arbeta fram och fastställa en strategi för utvecklingen i länet,
- samordna insatser för att genomföra denna strategi,
- besluta om hur medel för regionalt tillväxtarbete ska användas,
- följa upp, utvärdera och redovisa resultaten av tillväxtarbetet till regeringen,
- utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram samt
- upprätta och fastställa länsplaner för transportinfrastruktur

I utvecklingsansvaret ingår också att utarbeta kompetensplattformar. Vid sidan av dessa statliga uppgifter ansvarar regionerna – liksom övriga landsting – för andra uppgifter med anknytning till regional utveckling.

### Rättsliga grunder

Länsstyrelsens uppgifter inom regionala utveckling styrs genom ett antal lagar, förordningar och strategier. I statsbudgeten utgår politikens inriktning från utgiftsområde 19 Regional tillväxt, men även från bl.a. utgiftsområde 24 Näringsliv. Lagar, förordningar och strategier som styr eller påverkar regional utveckling, t.ex.:

- Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län
- Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion
- Förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete
- Förordning (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur
- Myndighetsstyrning via regleringsbrev
- En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020
- Smart industri - en nyindustrialiseringsstrategi för Sverige

Till detta kommer ett flertal dialogfora och samverkansorgan för diskussion kring metodik, inriktning och erfarenhetsutbyte, bland annat:

- Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft (Näringsdepartementet)

- Nationella fora, t.ex. RegLab, Nordregio och Tillväxtverkets regionala samverkansfora inom olika sakområden samt fora med närliggande län såsom Mälardalsrådet
- Regionala fora inom länet

**Länsstyrelsen i Stockholms genomförande**

Av länsstyrelseinstruktionen (§ 2) framgår att Länsstyrelsen ska:

- verka för att nationella mål får genomslag i länet, samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar,
- utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande samt inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser,
- främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet,
- inom sin verksamhet främja samverkan mellan kommuner, landsting, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet,

Detta är grunden för all verksamhet och alla uppdrag myndigheten har och utgör också utgångspunkten för genomförandet av uppgifter inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret.

Länsstyrelsen har i sitt uppdrag som RUA genomfört verksamhet utifrån ovanstående rättsliga grunder. Som statlig myndighet har länsstyrelsen en skyldighet att bedriva verksamhet på regeringens uppdrag. Ett landsting kan dock endast erbjudas utföra uppdrag från regeringen. Länsstyrelsen är en enrådighetsmyndighet. Det innebär att landshövdingen svarar direkt inför regeringen och att myndigheten har ett insynsråd istället för styrelse.

Med utgångspunkt i instruktionen har länsstyrelsen inom sin egen organisation utnyttjat synergier mellan politikområdena regional tillväxt och näringslivsutveckling med andra politikområden där länsstyrelsen har ett regionalt ansvar, såsom klimat, miljö, samhällsbyggnad och landsbygdsutveckling. Detta har fått till resultat att många genomförda projekt och verksamheter har skett i samarbete med andra funktioner inom länsstyrelsen genom att myndigheten i sin verksamhetsplanering använt sig av Ekonomistyrningsverkets verktyg verksamhetslogik och arbetar i en LEAN-struktur.

Verksamhet har även bedrivits inom ramen för olika länsstyrelsenärverk och länsstyrelsegemensamma projekt, handlingsplaner och remissyttranden har tagits fram inom regional tillväxt. Frekvent samverkan har också skett med regionalt utvecklingsansvariga i andra regioner, främst län/regioner i Östra Mellansverige.

Länsstyrelsen har i genomförandet utgått från att uppdraget är tvärsektoriellt. Myndigheten har utifrån uppdrag från regeringen genomfört verksamhet i enlighet med gällande förordningar och/eller strategier. Till detta har myndigheten initierat egna projekt baserade på prioriterade områden i ”En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020”. Prioriteringarna i strategin ska vara vägledande i utvecklingen och genomförandet av länens regionala utvecklingsstrategier samt andra strategier och program inom det regionala tillväxtarbetet. De ska även ligga till grund för de nationella myndigheternas medverkan i arbetet.

Länsstyrelsen betonar att Stockholm inte enbart en storstadsregion, utan Sveriges befolkningsmässigt tredje största landsbygdslän. Detta beräknat utifrån hur många invånare i länet som bor i samhällen med färre än 200 invånare. Länsstyrelsen har därförprioriterat utvecklingen av landsbygden högt och betonat samverkan mellan stad och land.

Länsstyrelsen har i sitt uppdrag haft begränsade finansiella grundresurser (från utgiftsområde 19, anslagspost 1.1 Regionala tillväxtåtgärder), jämfört med vissa andra regioner. En stor del av verksamheten har finansierats genom externa medel som erhållits efter ansökan hos andra myndigheter. Flertalet projekt har bedrivits tillsammans med andra regionala aktörer, såsom myndigheter, kommuner, landsting, akademi och näringsliv. Länsstyrelsen har lagt stor vikt vid att vara facilitator och stimulera andra aktörer i aktiviteter för att främja länets utveckling. Insatserna har bestått i att ta fram underlag, analyser och rapporter samt arrangera seminarier och konferenser i syfte att föra samman aktörer. Länsstyrelsen har varit värd för ett antal samarbetsfora samt varit deltagande - och i vissa fall medfinansiär - till regionala samverkansplattformar eller nätverk.

En betydande skillnad mot andra regioner är huvudstadsregionens speciella karaktär, både vad gäller antalet aktörer och näringslivsstruktur. Ofta går riks- och länsspecifika intressen hand i hand, vilket gjort att Länsstyrelsen i Stockholms verksamhet har spänt över både landets och länets gränser i högre utsträckning än hos andra RUA.

Huvudstadsregionen står inför stora utmaningar som blir alltmer komplexa och integrerade. Det behövs ofta en kombination av policyer från olika nivåer och sektorer för att möta dem. EU:s sammanhållningspolitik innebär möjligheter att kraftfullt adressera dessa utmaningar med sektorsövergripande insatser och flernivåsamverkan för en hållbar stadsutveckling, en levande landsbygd och ett samspel mellan stad och land.

Länets aktörer implementerar Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF) enligt Stockholmsmodellen som förutsätter såväl regionalt ledarskap som ökad samverkan och där fonderna riktas mot specifika utmaningar för en attraktiv, smart, grön, hälsosam och inkluderande stad. Stockholmsmodellen är en styrmodell som är framtagen i bred samverkan

med aktörer i regionen och där Strukturfondspartnerskapet har ett utökat mandat att utöver att besluta om prioritering av projekt också ta ett större ansvar för mobilisering inför utlysningar samt kunskapsuppbyggnad och lärande. I grunden handlar det om att styra fonderna mot prioriterade områden i Stockholmsregionen i syfte att åstadkomma långsiktigt hållbara resultat och effekter.

En tydlig prioritering har varit att fokusera på verksamheter och projekt där Länsstyrelsen som RUA bedömts kunna göra mest nytta. Länsstyrelsen har medvetet valt att inte engagera sig i verksamheter där andra aktörer redan har haft ett uttalat ansvar och en fungerande verksamhet. Undantag har varit då Länsstyrelsens medverkan tydligt har efterfrågats. Detta har skett vid t.ex. stora varsel och vid etableringar av utländska investeringar i länet.

Länsstyrelsen har inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret vinnlagt sig om att respektera det kommunala självstyret och parera de utmaningar som flernivåstyrning innebär.

**Uppgift i att utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för att genomföra strategin**

De insatser som Länsstyrelsen under 2017 och 2018 har genomfört har främst utgått från uppdrag i regleringsbrev[1], direkta uppdrag från regeringen samt efter ansökningar om projektmedel från andra myndigheter. Nya aktiviteter har igångsatts inom bland annat Jämställd regional tillväxt, Smart industri, regionalt exportcentra, kompetensförsörjning och strategisk inriktning. I det sistnämnda har länets specifika utmaningar identifierats och kommer utgöra grund för fortsatt arbete. Särskilt fokus har riktats mot integration och etablering. Ett flertal konferenser och seminarier har hållits inom ramen för innovations- och entreprenörskapsfrämjande. Arbete för att uppdatera den regionala innovationsstrategin, Innovationskraft Sthlm, samt det regionala serviceprogrammet har initierats.

[1] För sin uppgift i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet, med utgångspunkt i den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 och förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete, ska länsstyrelsen ge en sammanfattning av verksamheten inom regional tillväxt. Redovisningen ska innehålla:
vilka som är verksamhetens prioriteringar, hur de relaterar till regionens utmaningar och behov samt hur prioriteringarna har bidragit till att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet och de territoriella samarbetsprogrammen, vilka insatser som har genomförts under året, vilka resultat de har medfört eller förväntas medföra samt hur insatserna har bidragit till att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet och de territoriella samarbetsprogrammen, vilka av insatserna som har genomförts inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen, och hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet har integrerats i verksamheten och vilka resultat det har medfört eller förväntas medföra.
Redovisningen ska vara uppdelad på regeringens prioriteringar i den nationella strategin – innovation och företagande, attraktiva miljöer och tillgänglighet, kompetensförsörjning samt internationellt samarbete.

Myndigheten har, på uppdrag av Regeringen, haft en koordinerande nationell roll i arbetet för Stockholms kandidatur som värd för Europeiska läkemedels-myndigheten, EMA.

Nedan följer en redogörelse inom ramen för de prioriterade områdena i ”En nationell strategi för hållbar regional utveckling och attraktionskraft 2015-2020”.

- **Innovation och företagande**

*Stockholms regionala innovationsstrategi*
För att stärka regionens innovationsförmåga har Länsstyrelsen under 2017-2018 fortsatt varit en drivande kraft, med ansvar för koordinering av arbetet med samverkansplattformen ”Innovationskraft Sthlm”. I processen har en nära samverkan med nationella och regionala myndigheter och aktörer skett, såsom KTH, Stockholms universitet, Karolinska institutet, Tillväxtverket, Vinnova, SLL, Stockholm Business Region, Stockholms handelskammare och StorSTHLM. Förutom arbetet med att attrahera den europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) till Stockholm har aktiviteter genomförts inom följande områden, som identifierades av ledningsgruppen.

- *Material* – Ett svenskt tillväxtinitiativ – Den övergripande målsättningen är att samla kunskap och kompetens, bredda bilden av materialkunnandet samt marknadsföra och tillgängliggöra regionala resurser i ett nationellt perspektiv. Under året diskuterades ett utkast till kartläggning av befintlig forskningsinfrastruktur på materialområdet i Stockholm och Uppsala.
- *EIT Hub Stockholm* – Syftet har varit att diskutera möjligheterna att öka samarbetet mellan de fyra KIC:ar (Knowledge and Innovation Communities) inom EU-satsningen European Institute of Innovation and Technology (EIT) som finns i Stockholms län. Under 2017 bildades en arbetsgrupp.
- *Klimat och energi* - Klimat, miljö och energi är utmaningar som lyfts i den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020 och i Agenda 2030. Under 2017-2018 har Länsstyrelsen bland annat arbetat med intern koordinering och externa samarbeten inom regional-fondsprojektet Grön Bostad.

I övrigt har fokus legat på att vidareutveckla den regionala innovationsstrategin i linje med EU:s ambitioner om smart specialisering. För att ta del av erfarenheter och utvecklingen inom området, nationellt och i Europa, har Länsstyrelsen medverkat vid en rad aktiviteter, bland annat EU-konferensen GROW your REGIOn, Interreg-projektet HIGHER, diskussioner vid Regional Nationell Dialog om Forsknings- och innovationsfrågor och lärseminarium om smart specialisering i samband med Reglabs årskonferens.

I juni 2017 arrangerade Länsstyrelsen framtidskonferensen "Ett innovativt Stockholm i en global värld" som ett första steg i arbetet med att ta fram en ny

innovationsstrategi med utgångspunkt i regionens styrkeområden. För att skapa engagemang och ökad samsyn kring regionala prioriteringar och vad som behöver göras för att nå visionen om att vara världens mest innovationsdrivna ekonomi 2025 har Länsstyrelsen inom ramen för Innovationskraft Sthlm arrangerat ett antal aktiviteter på temat smart specialisering.

För att involvera fler aktörer och öka kännedomen om samarbetet inom ”Innovationskraft Sthlm” har Länsstyrelsen under året skickat ut tre nyhetsbrev och lanserat en digital samlingsplats för inspiration och kunskapsutbyte i form av en blogg.

Finansiering har skett genom ramanslag och 1.1-medel.

*EMA-kandidatur*
Länsstyrelsen fick uppdrag att bistå regeringen i arbetet med Sveriges kandidatur för att lokalisera Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) till Stockholm/ Uppsala–området. Uppdraget utfördes i nära samråd med Länsstyrelsen i Uppsala län och andra regionala aktörer.. Före och efter att regeringen inlämnat Sveriges kandidatur bistod Länsstyrelsen löpande med resurser i kampanjarbetet. Efter att EU:s ministerråd i november beslutat att förlägga EMA till Amsterdam, Nederländerna, vidtog ett arbete med att tillvarata vunna erfarenheter för en fortsatt god samverkan mellan olika aktörer i Stockholms och Uppsala län.

Finansiering har skett genom ramanslaget och 1.1-medel.

*Förenkla för företagen*
I enlighet med länsstyrelseinstruktionen har Länsstyrelsen under 2017 fortsatt arbetet med att förenkla för företagare i deras kontakt med Länsstyrelsen. Arbetet är ett ansvar för hela Länsstyrelsen och genomsyrar således hela verksamheten. Länsstyrelsens externa webbplats – en väg in för företagarna – har uppdaterats och kvalitetssäkrats under året. En intern arbetsgrupp ansvarar för genomförandet och en struktur för framtida, löpande uppdateringar har etablerats.

I syfte att förenkla har Länsstyrelsen, Stockholms läns landsting och skärgårds-kommunerna Värmdö, Österåker, Haninge och Norrtälje tillsammans skapat en gemensam fond för finansiering av skärgårdsprojekt. För att ansöka om medel ur fonden krävs endast att sökande skickar in ansökan, eventuella delrapporter och slutredovisning via ett system till Länsstyrelsen. Vidare inledde Länsstyrelsen under 2015 ett arbete med att se över vilka tillstånd myndigheten ger som kan vara aktuella vid etablering och utveckling av besöksnäringsverksamhet.

Finansierat genom ramanslag.

*SWElife*
SWElife är ett så kallat strategiskt innovationsprogram för folksjukdomar som omfattar cirka 100 miljoner kronor per år. Programmet tillkom som ett resultat av

insatser i samband med AstraZenecas beslut om att flytta forskningsverksamheten från Södertälje. Under Länsstyrelsens ledning togs en ansökan fram och vårt engagemang har framför allt handlat om att vara sekretariat för en rådgivande högnivågrupp, Advisory Board. inledningsvis fanns även landshövdingen representerad. Programmets breda ansats och samverkan mellan statliga myndigheter visar sig bland annat genom att Lunds universitet är projektägare, ordföranden finns på Novo Nordisk och programkontoret finns på flera orter i landet. Länsstyrelsens engagemang i SweLife har fasats ut under 2017 och 2018. Det finns en etablerad nationell plattform vars arbete länsstyrelsen följer men där den aktiva rollen under ansöknings- och etableringsperiod har ersatts av aktörer i plattformen som är mer relevanta i den fas som programmet är i.

Finansierat genom ramanslag.

*Smart industri i Stockholms län*
Länsstyrelsen genomförde en kartläggning av behov och förutsättningar i industriföretag och industrinära tjänsteföretag i länet med medel från Tillväxtverket. Kartläggningen inkluderade en analys av utmaningar och möjligheter att genomföra regeringens nyindustrialiseringsstrategi i Stockholms län med avseende på fokusområdena i strategin ”Smart industri” och dess handlingsplan. Avsikten har varit att understödja genomförandet av Smart industri i länet genom att sprida kunskap om strategin och kartlägga behov samt att stödja genomförandet utifrån de fyra fokusområdena (*Industri 4.0, Hållbar produktion, Testbädd Sverige och Kunskapslyft industri*). Kartläggningen kompletterades även med en detaljerad analys och intressentdialoger med företagsorganisationer och företag inom två utvalda sektorer, den tunga fordonsindustrin och livsmedelsindustrin.

Baserat på de utmaningar som identifierades i kartläggningen och de behov som identifierats i samtal med länets företag, engagerade sig Länsstyrelsen i Stockholms län i samverkan med regionalt utvecklingsansvariga aktörer i östra Mellansverige för ett genomförandeprojekt inom ramen för Smart industri i regionerna. Projektet ”EMS Industrial Modernisation” som löper till slutet av 2018 syftar till att mobilisera den tillverkande industrin till förändringsprocesser för att bli leverantörer och sluttillverkare i morgondagens digitaliserade och automatiserade värdekedja.

Länsstyrelsen arrangerade i samarbete med Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) och Ericsson ett B2B Forum inom ramen för IVA:s projekt Smart industri den 15 november 2017, med finansiering från Tillväxtverket. Heldagskonferensen samlade omkring 90 deltagare kring frågor om digitaliseringens möjligheter för små och medelstora företag, samt förutsättningarna för regeringens nyindustrialiseringsstrategi i Stockholms län.

Finansiering via Tillväxtverket, 1.1-medel och ramanslag.

*Testbädd för miljövänligare motorer*
SEEL (Swedish Electric Transport Laboratory AB) är en testbädd (test- och demonstrationsmiljö) som ska bidra till att utveckla nästa generations hållbara innovativa lösningar för elbilar, lastbilar, bussar och andra elfordon, inklusive batteriutveckling. SEEL består av två anläggningar: En på Lindholmen i Göteborg och en i Nykvarn (Almnäs). Cirka 200 miljoner kronor investeras i anläggningen i Nykvarn.

Testcentret ägs till 60 procent av det statliga forskningsinstitutet RiSe och ska drivas och finansieras av akademi, institut och industri tillsammans och blir därför en plats för gränsöverskridande samarbeten och projekt på alla relevanta områden. Industriparter är bl.a. Scania, CEVT, Volvo Cars och Volvokoncernen. Centret ska enligt plan invigas i mitten av 2020 och testbanorna tas i bruk i slutet av 2020 eller början av 2021. Testcentret i sin helhet ska vara klart 2022.

Länsstyrelsen medverkar i projektets styrgrupp och har medfinansierat förstudier till projektet.

Finansiering via 1.1-medel. Länsstyrelsens medverkan via ramanslag.

*En digital agenda för Stockholms län*
För att hålla jämna steg med förväntningarna har länets regionala organisationer genom en regional digital agenda valt att höja ambitionsnivån och öka takten på digitaliseringen. Agendan har tagits fram av StorSTHLM, Länsstyrelsen och Stockholms läns landsting i bred samverkan med olika aktörer inom näringsliv, akademi och samhälle. Syftet med agendan är att erbjuda strategisk vägledning kring prioriteringar för regionens offentliga aktörer. Målet är att Stockholms-regionen och Sverige ska vara bäst i världen att se och fullt ut använda digitaliseringens alla möjligheter. Länsstyrelsen har deltagit i arbetets styrgrupp och samordningsgrupp.

Länets aktörer arbetar kontinuerligt med insatser att genomföra den digitala agendan. Under 2017 togs en ny programplan fram, inriktad på sådana områden som bedöms kritiska för en nivåhöjande utveckling i länet. Länsstyrelsen har ett särskilt ansvar för att genomföra insatser inom området Den digitala infra-strukturen. Ett annat prioriterat område under året har varit att öka tillgängligheten till och användningen av öppna data. I december beviljade strukturfonds-partnerskapet Stockholms stad och StorSthlm medel ur ERUF för ett treårigt pilotprojekt kring öppna data via standardiserade applikationsprogrammerings-gränssnitt.

Finansierat med 1.1-medel. Länsstyrelsens medverkan genom ramanslag.

*Regional bredbandskoordinering*
Över 90 procent av hushållen i Stockholms län har enligt Post- och telestyrelsen (PTS) snabbt bredband. Det nya nationella målet att 95 procent ska ha tillgång till

snabbt bredband på 100 Mbit/s år 2020 är inom räckhåll. Länsstyrelsen i Stockholms län har utöver uppdrag i regleringsbrevet också regeringens uppdrag att tillsätta en funktion som regional bredbandskoordinator.

Uppdragets insatser för att främja utbyggnaden utgår från prioriteringarna i den regionala handlingsplan som lanserades i början av året. Handlingsplanen är ett förtydligande av Länsstyrelsens bidrag till den Regionala Digitala Agendans fokusområden.

Länsstyrelsen har stått värd för visions- och projektmöten för att i Nordisk-Baltisk samverkan utveckla en testplattform för vård och omsorg i skärgården med hjälp av 5G. Länsstyrelsens insatser för utbyggnad i skärgården har också väckt intresse utomlands, bland annat inom det nordiska skärgårdssamarbetet.

Finansierat av landsbygdsprogrammet (EU), PTS och 1.1-medel.

*Affärsutvecklingscheckar*
Länsstyrelsen ansvarar under 2017-2018 för Tillväxtverkets program "Affärs-utvecklingscheckar för internationalisering och digitalisering". I samband med programmets genomförande arbetar Länsstyrelsen aktivt tillsammans med aktörerna i det regionala partnerskapet för att tillgängliggöra länets stödsystem för små och medelstora företag. Under 2017 har 62 projekt beviljats stöd om sammanlagt drygt 14,6 miljoner kronor. Under 2018 är budgeten 17 miljoner kronor.

Hösten 2018 sker en särskild satsning på s.k. Brexitcheckar som syftar till att ge företag möjlighet att inhandla rådgivning för att förbereda sig inför Storbritannien utträde ur EU 2019. Insatserna har finansierats med medel från Tillväxtverket och det operativa arbetet med programmet har bedrivits i samverkan med Almi Företagspartner, Exportkreditnämnden, Business Sweden, Enterprise Europe Network och Tillväxtverket. I Brexitcheckprogrammet bistår även Kommers-kollegium. Intresset för stödet har varit stort och det är Länsstyrelsens bedömning att de företag som beviljats checkar har visat gott resultat. Målen att särskilt fokusera stöden mot kvinnliga företagare, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund har uppnåtts.

Finansierat av Tillväxtverket.

*Webbsidan verksamt.se/stockholm*
Webbportalen verksamt.se/stockholm, som lanserades i november 2016, har under året fortsatt att utvecklas. På verksamt.se/stockholm samlas det offentliga och icke-kommersiella företagsstöd som finns tillgängligt i länet. Länsstyrelsen i Stockholm leder arbetet med den regionala sidan, tillsammans med Tillväxtverket. Tjänsten har bland annat marknadsförts av medverkande myndigheter, företagar-organisationer, kommunernas näringslivskontor och vid bland annat starta eget-mässor.

Finansierat av ramanslag.

*Regional exportsamverkan*
Länsstyrelsen inledde under 2017 ett fördjupat samarbete mellan främjande aktörer med fokus på SMF (små och medelstora företag), internationalisering och export. En avsiktsförklaring skickades in för att upprätta en regional export-samverkan i Stockholm. Lanseringen av ”Sthlm Global – Regional export-samverkan i Stockholms län” skedde i maj 2018. Samarbetspartners inom Sthlm Global är Business Sweden, Almi Företagspartner, Exportkreditnämnden, Svensk exportkredit, Enterprise Europe Network, RISE Acreo samt Stockholms Handelskammare. Partnerskapet samarbetar också inom ramen för affärs-utvecklingscheckarna. Gemensamma aktiviteter som genomförts är bland annat Sthlm Global Export Summit samt seminarium om japanska marknaden. Finansieras via Tillväxtverket.

Finansierat av Tillväxtverket 2018, ramanslag 2017.

*Tillväxtrådgivning*
Det innovations- och företagsfrämjande systemet i Stockholms län kännetecknas av ett stort utbud av främjandeaktörer i olika utvecklingsfaser. Aktörssystemet är främst inriktat på tidiga skeden (idé- och uppstartsskeden), medan det finns få aktörer som stödjer företag som är i senare faser och har ambitioner att växa. Motsvarande iakttagelser har gjorts på nationell nivå och i andra regioner. Länsstyrelsen har därför medfinansierat en kartläggning av etablerade små och medelstora (SME) företagsbehov och intresse av att delta i rådgivningsinsatser för att främja tillväxt. Studien har genomförts av Almi Företagspartner Stockholm Sörmland AB. Studien ger rekommendationer kring hur målgruppen tydligare kan definieras (utifrån exempelvis antal anställda, omsättning, geografisk hemvist, företagsledningens kön och bakgrund) och prioriteras.

Med förstudien som grund togs under våren 2018 en ansökan om stöd från Europeiska regionalfonden fram. Ansökan beviljades av Strukturfonds-partnerskapet i juni 2018 (12 mkr 2018-2021). Almi Företagspartner är projektägare.

Finansiering via 1.1-medel.

*Klimat- och miljöperspektiven i det regionala tillväxtarbetet*
Länsstyrelsen har, på regeringens uppdrag, tagit fram och påbörjat genomförandet av en regional handlingsplan 2017-2020 för att integrera och stärka klimat- och miljöperspektiven i det regionala tillväxtarbetet. Arbetet syftar till att få ett ökat genomslag för perspektiven i strategier, program och insatser inom det regionala tillväxtarbetet. Planen verkar även för att det regionala tillväxtarbetet bidrar till förverkligandet av Generationsmålet och de 16 miljökvalitetsmålen.

Klimat- och miljöperspektiven integreras i Länsstyrelsens hela organisation med bäring på tillväxtarbetet, samt i beslutsstöd och styrsystem. Under 2017 har pågående uppdrag och processer, interna och externa resurser, plattformar och nätverk med relevans för handlingsplanens genomförande inventerats. Handlingsplanens mål och genomförande länkas även till myndighetens arbete med miljömål, klimat och energi samt Agenda 2030.

Finansieras genom ramanslaget.

- **Attraktiva miljöer och tillgänglighet**

*Besöksnäring*
En prioriterad uppgift är att utveckla former för en starkare regional samverkan kring besöksnäringsfrågor. Samarbetet med Stockholms stad/Visit Stockholm har stärkts och tillsammans har vi haft flera träffar med länets kommuner. Dialogen med kommunerna visar att allt fler kommuner är engagerade i besöksnäringsfrågor samt att det finns en efterfrågan på en mer utvecklad regional samverkan.

Tillsammans med skärgårdskommunerna, Stockholms stad/Visit Stockholm, Skärgårdsstiftelsen och Stockholms läns landsting medverkar Länsstyrelsen i den regionala samverkan Stockholm Archipelago – en fortsättning på projektet ”Skärgårdsstrategin – destinationsutveckling av Stockholms skärgård för internationella marknader”. Stockholm Archipelago ska skapa förutsättningar för en starkare besöksnäring i Stockholms skärgård året om. När det gäller utveckling av skärgårdens utbud har vi under året knutit aktuella satsningar inom Landsbygdsprogrammet till skärgården, exempelvis måltidsturism.

I slutet av 2016 tillsattes regeringens utredning Sveriges besöksnäring en sammanhållen politik för upplevelsebaserad tillväxt, där Länsstyrelsen har deltagit med en expert. Medverkan i detta har varit en betydelsefull uppgift under 2017. Kopplat till utredningen svarade Länsstyrelsen också för den hearing som hölls med ett antal aktörer i länet. Arbetet med utredningen har bidragit till utvecklade kontakter såväl inom som utom länet, liksom till en god insyn i de vitala frågorna för besöksnäringen.

Länsstyrelsen har fortsatt deltagit i Regionala Nätverket för Turism – ett nätverk för besöksnäringsfunktioner på regional nivå där även nationella myndigheter och organisationer deltar. Angelägna frågor som samspelar väl med Länsstyrelsens verksamhet är hållbarhet, utvecklingen av natur- och kulturturism, behovet av förenkling i myndighetskontakter samt en starkare koppling mellan fysisk planering och destinationsutveckling.

Finansierat genom ramanslag och 1.1-medel.

*Utveckling av Stockholms skärgård*
Sedan 2009 driver och koordinerar Länsstyrelsen Skärgårdssamarbetets exekutivkommitté, som leds av landshövdingen. Här representeras skärgårdskommunerna, Stockholms läns landsting, Skärgårdsstiftelsen samt Skärgårdens intresseföreningars kontaktorganisation (SIKO). Sex fokusområden utifrån kommitténs strategi har fått större utrymmen på exekutivkommitténs möten 2017: Mer företagande i besöksnäringen, Ett levande odlingslandskap, Lokal tillgång till offentlig och kommersiell service, Tillgång till bra skolundervisning i hela skärgården, Permanentbostäder i rimliga kostnadslägen samt Skydd av rovfiskebeståndet. Samverkan med landstingets bredare Regionala Skärgårdsråd, har stärkts och en gemensam översyn av arbetsformerna har beslutats.

I Exekutivkommitténs arbete har konstaterats att en av de viktigaste utmaningarna är en bibehållen lokal service, så som dagligvaror och drivmedel, och offentlig service, i form av exempelvis skola och infrastruktur. Inom ramen för insatserna gentemot hela länets landsbygd och glesbygd har Stockholms skärgård identifierats som länets mest utsatta glesbygdsområde och insatser i Stockholms skärgård har därför prioriterats.

Under 2015 inleddes ett projekt med ett nytt arbetssätt för servicefrågor, Ö för Ö, där en kärnö i taget inventerats utifrån ett holistiskt perspektiv. Syftet är att samla lokala och regionala aktörer kring varje ö och utifrån varje ös specifika förutsättningar lokalisera vilka insatser som behöver genomföras för att bibehålla den lokala servicen. Detta efter att Länsstyrelsen upptäckt att servicesituationen är oerhört lokal på de olika öarna och det är svårt att tala om ett regionalt skärgårdsperspektiv. Till Ö för Ö-träffarna har Länsstyrelsen bjudit med interna och externa aktörer.

Finansierat via ramanslaget, 1.1-medel och Tillväxtverket.

- **Kompetensförsörjning**

*Kompetensplattformen*
Kompetensplattformsarbetet i Stockholm inleddes på uppdrag från regeringen 2011 och har definierats som länets samlade insatser för kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud. Detta innebär att flera olika regionala aktörer på olika sätt bidrar till att möta behov av kompetens och omställningsförmåga.

Plattformen Kompetensråd Sthlm har fem permanenta medlemmar: Länsstyrelsen Stockholm, StorSTHLM, Arbetsförmedlingen, Stockholms stad och Stockholms läns landsting och adjungerade medlemmar som representerar högre utbildning och näringslivet. Rådet har genomfört två möten under 2017, men varit vilande under 2018. Rådet har beslutat att ge sitt stöd för att konkret samverkan ska ske och att en samordnad struktur behöver komma till stånd för att möta regionens kommande kompetensförsörjningsbehov.

Under 2017 har flera insatser genomförts i samverkan med andra regionala aktörer. Insatserna har varierat och inkluderat både strategiska och struktur-byggande insatser, kunskapsunderlag, seminarier och utbildningar. En riktning i arbetet har varit att koppla regionala kunskapsunderlag till strategiska satsningar där regionens tillväxt tydligt kopplas till kompetensförsörjning, integration och jämställdhet.

Exempel på detta är mässan Bazaren och frukostseminariet Smart samtal om hur matchningen på arbetsmarknaden ska kunna fungera bättre. Företrädare från politik, akademi och näringsliv samtalade om vad som behövs och vem som ska göra vad för att fler utrikesfödda ska få jobb.

Länsstyrelsen har under 2017-2018 deltagit i RegLab och kompetensförsörj-ningsdagarna. Myndigheten har också under året deltagit i ett nationellt projekt inom RegLab kallat Matchningsindikatorerna. Regionalt tillväxtansvariga har tillsammans med SCB, Tillväxtverket och SKL tittat närmare på fyra utvalda bristyrken; civilingenjörer, sjuksköterskor, industriarbetare och lärare. Inom projektet analyseras hur matchningsgraden för personer verksamma inom bristyrken ser ut och vilka faktorer som kan tänkas ligga bakom bristen.

Under 2017-2018 har även insatser kring yrkesutbildning genomförts. Dialoger med bland annat Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) utmynnade i att seminarier kopplade till kompetensförsörjning och vägledning genomförts. Ett första seminarium på temat Yrkeshögskolan som rekryteringsbas genomfördes på Länsstyrelsen i september tillsammans med MYH och Föreningen Yrkeshögskoleanordnare i Stockholms län.

Under våren 2017 inleddes ett arbete med att mobilisera regionala aktörer (Arbetsförmedlingen, Stockholms stad och StorSTHLM) för ett gemensamt socialfondsprojekt. Syftet med projektet är att skapa en samordnad struktur för att möta Stockholmsregionens kompetensförsörjningsbehov på kort och lång sikt. Projektansökan beviljades av Strukturfondspartnerskapet i december och benämns Kompetensarena Sthlm. Förankring av arbetet har skett via Kompetensråd Sthlm. Stockholms stad, SLL, Arbetsförmedlingen och StorSTHLM ingår i arbets-gruppen som leds av Länsstyrelsen Stockholm som också är projektägare. Projektet igångsattes i januari 2018 och fokuserar på vuxenutbildningen i regionen vilket inkluderar Yrkesvux, Komvux, SFI och arbetsmarknadsutbildningar via Arbetsförmedlingen. Projektet kommer att strategiskt verka för att etablera hållbara strukturer i syfte att förbättra länets kompetensförsörjning.

Ett samarbete inom kompetensförsörjningsområdet inleddes under 2017 i projektet ”En bättre matchning” i Mälardalsrådets regi. En gemensam rapport med sju andra regioner presenterades i juni 2018 och ett seminarium hölls i Almedalen.

Finansierat via ramanslaget, Tillväxtverket, ESF och 1.1-medel.

- **Internationellt och gränsöverskridande samarbete**

*Det regionala strukturfondsprogrammet*
Under 2017-2018 har Regionalfonden i Stockholm inriktats mot en smart stad genom forskning och innovation och specifika utmaningar inom informations- och kommunikationsteknologi och digitalisering. Länsstyrelsen leder genom Strukturfondspartnerskapets sekretariat och beredningsgrupp mobiliseringen inom strukturfonderna och genomförde tillsammans med Tillväxtverket en sektors-övergripande mobiliseringsprocess med aktörer från akademi, näringsliv och offentliga organisationer. Under året har 40 miljoner kronor investerats i två sammanhållna strategiska och länsövergripande utvecklingsprojekt som dels handlar om att stärka och koppla ihop testmiljöer Socialfonden i Stockholm har under 2017-2018 inriktats på en sammanhållen etablering och inkludering av nyanlända. Här genomfördes i samverkan med Svenska ESF-rådet en serie av sektorsövergripande workshops som resulterade i att 200 miljoner kronor har investerats i nio sammanhållna strategiska satsningar i olika delar av länet, där samverkan mellan kommuner, arbetsförmedling, näringsliv och civilsamhälle på olika vis ska vidareutveckla och stärka nyanländas etablering på arbetsmarknaden.

I maj 2018 arrangerades en regional dialogkonferens om sammanhållnings-politiken tillsammans med SLL och med deltagare från EU-kommissionen, Regeringskansliet, länets kommuner, företag och intresseorganisationer.

Finansieras genom ramanslag och 1.1-medel.

*EU:s strategi för Östersjöregionen*
Länsstyrelsen i Stockholm gavs 2016 ett regeringsuppdrag att bidra till att genomföra den makroregionala ”EU:s strategi för Östersjöregionen” (EUSBSR). Länsstyrelsen har under 2017-2018 arrangerat interna informationsseminarier och insatser för att öka kunskapen kring strategin och de möjligheter den ger för utökad myndighetssamverkan och gränsöverskridande samverkan.

Länsstyrelsen genomförde under våren 2017 en studieresa till Riga, Lettland. Detta var den andra av två resor inom ramen för Nordic Baltic Mobility Programme. Sju medarbetare med särskild kompetens inom kompetensförsörjning och innovationsfrågor besökte myndigheter och institutioner med motsvarande kompetenser med potential till fortsatt samarbete för att länka samman regionerna. Länsstyrelsen bedömer att de relationer som skapades och det erfarenhetsutbyte som ägde rum har bidragit till att stärka samarbetet mellan offentliga aktörer inom Östersjöområdet.

Finansieras genom ramanslag.

*Interreg Central Baltic*
Länsstyrelsen har representation i Monitoring Committe och Steering Committe (utses av regeringen). Programskrivning och bedömning av ansökningar är skilt från kanslifunktionen.

Länsstyrelsen är värd för en av de två svenska kontaktnoderna för Central Baltic 2014–2020. Inför den tredje ansökningsomgången genomförde Länsstyrelsen under året ett flertal insatser för att stimulera ökat svenskt deltagande i projekt. Mobiliseringsarbetet för den tredje ansökningsomgången bedöms som framgångsrikt då det svenska deltagandet har ökat betydande i jämförelse med de två tidigare ansökningsomgångarna. Totalt ingår 62 svenska organisationer i projekten som beviljades stöd i tredje utlysningen, varav sex som Lead Partner. Det utgör en ökning med 220 procent och sex gånger fler Lead Partners i jämförelse med tidigare ansökningsomgång. En fjärde utlysning kommer att öppna hösten 2018.

Finansieras av EU (Interreg).

*EU-samordnarnätverket*
Under 2017-2018 har Länsstyrelsen anordnat diskussioner med länets EU-samordnarnätverk med representanter för länets kommuner och landstinget. Vid dessa seminarier skedde ett utbyte av erfarenhet och information kring EU-gemensamma frågor, inte minst kopplat till strukturfonderna.

Finansierat via ramanslaget.

**Samverkansplattformar finansierade från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder**

Länsstyrelsen har under 2017 beslutat om interna riktlinjer för användningen av 1.1-medel i linje med Statskontorets kartläggning av uppföljning och utvärdering av den regionala projektverksamheten. Myndigheten bedömer att användning av anslaget till att etablera, utveckla och stärka regional samverkan, som ligger i linje med den nationella strategin för regional utveckling och attraktionskraft och regionala prioriteringar i tillväxtarbetet, har stor betydelse. Huvudstadsregionens komplexitet och många aktörer gör att det behöver utvecklas former för långsiktig samverkan och samarbete. Genom att aktivt delta och finansiellt bidra i arbetet åstadkoms dels resultat, dels att Länsstyrelsen bidrar till kunskapsöverföring, överblick och att koppla samman olika initiativ.

Medfinansieringen av samverkansplattformar har i fler fall allokerats till orter som genomgått strukturomvandlingar efter företagsvarsel, såsom Hallstavik (Holmens pappersbruk) och Södertälje (AstraZeneca).

Exempel på regionala samarbetsplattformar som Länsstyrelsen under 2017-2018 finansierat med medel från anslaget 1:1:

- Connect Sweden, ett samarbete med regionala aktörer för att främja utvecklingen av Stockholm-Arlanda, bland annat genom flera direktlinjer. Nya direktlinjer kommer att förbättra förbindelserna till marknader som är avgörande för det svenska näringslivet, främja besöksnäringen och attrahera kapital och kunskap till regionen. Under 2017 togs ett förlängt samarbetsavtal (2017–2019) fram.
- Stockholm IT Region, vars syfte är att öka utbytet mellan näringsliv, offentlig sektor och akademi kring IT-relaterade frågor. Den leds av Stockholms stad, utöver Länsstyrelsen ingår näringslivet, akademin och Stockholms läns landsting i samarbetet.
- Open Lab, vars syfte är att bidra med förslag till lösningar på komplexa samhällsfrågor för den växande regionen genom nya interdisciplinära samarbeten mellan traditionella kunskapsområden. I Open Lab ingår, utöver Länsstyrelsen, KTH, Stockholms universitet, Karolinska institutet, Södertörns högskola, Stockholms stad och SLL.
- Stockholm Archipelago, vars syfte är att utveckla Stockholms skärgård till ett internationellt besöksmål. I samarbetet ingår skärgårdskommuner, Stockholms stad, Länsstyrelsen, Skärgårdsstiftelsen och Stockholms läns landsting.
- Urban ICT Arena (Kista), en öppen arena för samverkan och teknisk utveckling och integration i urbana miljöer där digitaliseringens möjligheter för framtid och samhällsutveckling kan utvecklas, testas och demonstreras. Arbetet bedrivs inom Kista Science City (Stockholms stad) med deltagande från näringsliv, akademi och offentliga aktörer.

**Regleringsbrevsuppdrag**

Regleringsbrevsuppdragen löper vanligen på ett till tre år. Nedan kommenteras uppdrag som Länsstyrelsen haft 2017 och 2018. Nya uppdrag kommer i regleringsbrevet för 2019 i december. Där kommer framgå vad som ska utföras av Länsstyrelsen respektive Stockholms läns landsting.

Redovisningen av uppdrag för 2018 är inte fullständig då verksamhetsåret inte är avslutat.

**BILAGA 1**

**Datum**
2018-09-2318

*Länsstyrelsen ska redovisa hur ett strategiskt och långsiktigt arbete för en jämställd regional tillväxt fortsatt bedrivs och utvecklas inom det regionala tillväxtarbetet (2017 och 2018)*

- Jämställd regional tillväxt – verkställande av handlingsplan

Länsstyrelsen utför regeringsuppdraget Jämställd regional tillväxt 2016–2018. Jämställd regional tillväxt ska leda till hållbara resultat och att ordinarie verksamhet är jämställdhets- och jämlikhetsintegrerad med ett intersektionellt perspektiv. Utgångspunkten för valet av aktiviteter, tidplan och resurser är den nuläges- och behovsanalys med tre prioriteringar som togs fram under våren 2016. Arbetet fokuserar på tre områden:

- Att utifrån processen med att jämställdhets- och jämlikhetsintegrera den strategiska inriktningen för det regionala tillväxtarbetet utveckla en arbetsprocess där jämställdhet, jämlikhet och ett intersektionellt perspektiv systematiskt integreras i tillväxtarbetet och angränsande områden.
- Att utveckla intersektionell statistik och analyser för det regionala tillväxtarbetet. Länsstyrelsens kunskapsunderlag inom tillväxtarbetet ska kvalitativt förbättras.
- Att motverka den segregerade arbetsmarknaden och utbildningsval genom att stärka det normkritiska görandet.

Under våren 2017 påbörjades ett arbete för att ta fram en inriktning för hur begreppen jämställdhet och jämlikhet liksom intersektionalitet ska förstås i det bredare tillväxtarbetet, kallat J+. Vidare har ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv integrerats i den nya strategiska inriktningen för hållbar tillväxt och attraktionskraft. Såväl utkast till styrdokumentet som processen för arbetet har ett jämställdhetsperspektiv. Genom att koppla jämställdhetsintegrering till det pågående förbättringsarbetet (LEAN) som pågår på Länsstyrelsen, liksom till effektivt bemötande och gott statstjänstemannarollskap, stärker vi verksamhetsnyttan av arbetet.

Ett intersektionellt analysverktyg har utvecklats för att bistå medarbetare inom samtliga politikområden med att integrera perspektivet i sitt dagliga arbete. Verktyget har också utvecklats och presenterats för såväl interna som för externa referensgrupper. Exempelvis testas och integreras det i arbetet med partnerskapet kring affärsutvecklingscheckar för att öka räckvidden inom det företagsfrämjande systemet.

I uppdraget riktas särskilda insatser för att motverka den segregerade arbetsmarknaden och utbildningsval genom att identifiera och sprida, hitta och använda goda exempel. De särskilda insatserna är: Fler män i vården, SFX och SFI bas, Vidga Normen och Brobyggarna. Arbetet slutredovisas till Tillväxtverket i november 2018.

- Fler män i vården

Med fokus på jämställdhet inom bristyrken presenterade Länsstyrelsen rapporten Fler män inom vården (Rapport 2017:21). Rapporten inkluderade ett kompetensförsörjningsperspektiv, med fokus på tillgång och efterfrågan på utbildad vårdpersonal. Utgångspunkten har varit rapporten ”Stockholm 2025 – en utbildnings- och arbetsmarknadsprognos”.

- Fler kvinnor i fastighetsbranschen

Rapporten fler kvinnor i fastighetsbranschen är länsstyrelsens andra kunskapsunderlag inom Jämställd regional tillväxt med fokus på kompetensförsörjning och den segregerade arbetsmarknaden i Stockholms län. Gemensamt med vårdsektorn är att båda branscherna har stora rekryteringsbehov och behöver arbeta aktivt med att bredda rekryteringsbasen. Samtidigt krävs det attitydfrämjande insatser kring könsstereotyper, höjd status och bättre nyanserad bild av yrkena för att attrahera kompetens.
*Rapporten har ännu inte publicerats.*

- Utvärdering av SFX/SFI Bas

Länsstyrelsen har genomfört en utvärdering av yrkesinriktad svenskutbildning. Utvärderingen har genomförts inom ramen för Jämställd regional tillväxt. Resultaten från utvärderingen har visat att utrikesfödda som har studerat svenska för yrkesutbildade (Sfx) uppvisar högre sysselsättningsgrad jämfört med dem som har läst ordinarie svenska för invandrare (Sfi) i Stockholms län. Utöver detta visar utvärderingen att Sfx-utbildningarna ger andra mervärden som yrkesrelevanta svenskkunskaper, snabbare inlärningstakt, stärkt yrkesidentitet och en miljö som främjar motivation och egenmakt. Sfx-utbildningarna finns endast i Stockholms län.

- Vidga Normen

Vidga Normen är ett öppet nätverk av organisationer inom offentlig sektor, näringsliv och civilsamhälle som primärt arbetar för en inkluderande arbetsmarknad i Stockholm för gruppen afrosvenskar med akademisk utbildning. Under året har bland annat utbildningar hållits för arbetsgivare kring begränsande normer vad gäller hudfärg. En processledare på halvtid har anställts för att arbeta uppsökande gentemot arbetsgivare. Ytterligare en processledare har anställts på halvtid för att ta fram en modell för genomlysning av verksamheter kring begränsande normer särskilt kopplat till hudfärg. Ett mentorskapsprogram ”Framtidens Ledare” för afrosvenska kvinnor har påbörjats.

Vidga normen avslutas hösten 2018. Under våren 2018 togs en ansökan till ESF om en fortsättning av programmet -”Vidga normen i praktiken” - fram. Ansökan

beviljades av Strukturfondspartnerskapet och programmet löper i Länsstyrelsens regi 2018-2021.

*Länsstyrelsen ska redovisa sitt strategiska och långsiktiga arbete med lärande i enlighet med den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020. I redovisningen ska det ingå en beskrivning av hur länsstyrelsen arbetar med uppföljning och lärande kopplat till användning av medel från anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder under utgiftsområde 19 Regional tillväxt.*

Hösten 2016 påbörjade Länsstyrelsen ett arbete med att ta fram en ny strategisk inriktning för tillväxt och attraktionskraft i Stockholms län. Arbetet har pågått sedan 2017 och presenterades i juli 2018. Den strategiska inriktningen ska bidra till en samsyn kring länets tillväxtpolitiska utmaningar och möjligheter, ge stöd för ett tvärsektoriellt arbetssätt och vara ett vägledande dokument för Länsstyrelsen (se förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete) i det tillväxtpolitiska arbetet i länet.

En omvärldsanalys av samhällsutmaningar och möjligheter vad gäller demografisk utveckling, globalisering, klimat, miljö och energi och social sammanhållning har genomförts. Huvudstadsregionens särskilda utmaningar och möjligheter har särskilt beaktats och belysts. Interna arbetsgrupper har arbetat fram prioriteringar och målbilder. Länsstyrelsen har haft dialog med företrädare för kommuner, landsting, akademi och andra berörda statliga myndigheter. Företrädare för näringslivet och det civila samhällets organisationer i länet har också erbjudits möjligheter till samverkan.

*Länsstyrelsen ska redovisa det arbete som har bedrivits inom ramen för det regionala tillväxtarbetet i syfte att främja näringslivets digitalisering, med särskilt fokus på industrins digitalisering. Redovisningen ska beskriva genomförda insatser och resultat av dessa samt vilka aktörer som har deltagit och ska relateras till målen för regeringens nyindustrialiseringsstrategi Smart Industri.*

För att främja digitalisering har Länsstyrelsen under året bland annat arbetat med företagsstöd till mindre företag genom så kallade digitaliseringscheckar. Länsstyrelsen samordnar och främjar även utvecklingen av IT-infrastruktur i hela länet, bland annat det regionala bredbandskoordineringsuppdraget. Regional Digital Agenda är ett viktigt regionalt arbete. Utöver detta stimulerar vi länets samverkansplattformar och främjar utvecklingen av nya innovationsmiljöer och testbäddar. I arbetet med att ta fram en regional livsmedelsstrategi riktas särskilt fokus mot industrins digitalisering. Därutöver arbetar Länsstyrelsen med ”Smart Industri” och industrins digitalisering.

*Berörda länsstyrelser ska redovisa arbetet i fråga om tillgång till kommersiell service och kommentera genomförda insatser och resultaten av dessa, vilka aktörer som deltagit samt på vilket sätt insatserna förhåller sig till övriga insatser*

*för hållbar regional tillväxt i länet. Redovisningen ska relatera till målen i det regionala serviceprogrammet och den regionala handlingsplanen för genomförandet av Landsbygdsprogram för Sverige 2014–2020.*

- Samverkan för tillgång till service

Länsstyrelsen arbetar för att se samband mellan olika typer av kommersiell och offentlig service och Länsstyrelsens övriga uppdrag. Samverkan sker med Post- och telestyrelsen, Tillväxtverket, Tillväxtanalys, Jordbruksverket och andra länsstyrelser för att säkra tillgången till kommersiell service samt grundläggande betaltjänster i Stockholms skärgård.

Strategiska servicefrågor behandlas löpande i exekutivkommittén för skärgården, som leds av landshövdingen. Arbetet med lokala servicelösningar utgår från de gemensamma strategier som tagits fram för regionen. De viktigaste utmaningarna är en bibehållen kommersiell service, så som dagligvaror och drivmedel samt offentlig service som skola, infrastruktur och betaltjänster. Insatserna riktas främst mot Stockholms skärgård.

Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet med att finna lokala servicelösningar inom ramen för projektet ”Ö för Ö”. Arbetssättet bygger på att kartlägga en specifiks ös förutsättningar och behov samt samla berörda aktörer som politiker, tjänstemän, lokala näringslivet, öbor/nyckelpersoner för att diskutera möjliga lösningar. Arbetet fokuseras på handling och genomförande.

Länsstyrelsen har under året inlett ett samarbete med skärgårdskommunerna och Stockholms läns landsting för att skapa ett system för samfinansiering och därmed möjliggöra och förenkla projektfinansiering med en väg in för sökanden.

- Kommersiell service och betaltjänster

Kommersiell service koncentreras främst till följande fyra områden enligt det regionala serviceprogrammet för Stockholms län 2014–2018; tillgänglighet till dagligvaror, drivmedel, grundläggande betaltjänster och samordnade lösningar för kommersiell och offentlig service.

Länsstyrelsen har under hösten 2017 kartlagt tillgången till betaltjänster i länet. I rapporten ”Årsredovisning för grundläggande betaltjänster 2017 i Stockholms län” lyfts särskilt skärgården fram som en geografiskt utsatt plats samt företagare och äldres svårigheter att sköta sina grundläggande betaltjänster. Länsstyrelsen har underlättat för företagarna i skärgården generellt genom att upphandla värdetransporter för deponering av dagskassor under sommarsäsongen 2017-2018.

Länsstyrelsen har under 2017 och 2018 beviljat driftstöd till ca 15 av länets dagligvarubutiker i särskilt sårbara och utsatta lägen om totalt cirka drygt sex miljoner kronor. Länsstyrelsen har nära kontakt med intresseorganisationen

Skärgårdshandlarnas riksförbund i syfte att sprida information om möjligheten till det nya driftstödet, och för att informera om möjligheten till stöd och ansökningsprocessen inom Landsbygdsprogrammet 2014–2020. En direktkontakt har upprättats med de butiker som inte är anslutna till Skärgårdshandlarna för att säkerställa att samma information kommer dem tillkänna.

Medel har fördelats till projekt för investeringar enligt den regionala handlingsplanen för genomförandet av Landsbygdsprogram för Sverige 2014–2020. Länsstyrelsens prioriteringar inom Landsbygdsprogrammet ligger i linje med de behov och prioriteringar som pekas ut i det regionala serviceprogrammet för Stockholms län. Målen i Landsbygdsprogrammets stöd till kommersiell service är att stimulera till att grundläggande tjänster och service upprättas, förbättras och utvidgas för landsbygdsbefolkningen, landsbygdsföretagen och besökare på landsbygden. Investeringsstödet för kommersiell service har delats ut till enskilda företag och föreningar för att bevara eller skapa nya servicepunkter i form av butiker och drivmedelsstationer på landsbygden.

Under 2017 har Länsstyrelsen genomfört en enkätundersökning i syfte att öka kunskapen om hur boende och företagare i skärgården upplever att paketservicen fungerar. Länsstyrelsen har därefter genomfört två dialoger med paketdistributörer i syfte att hitta samverkansmöjligheter och lösningar för hur servicen kan förbättras. Under 2018 har ett pilotprojekt (Utö och Möja) startats med paketdistributörer och skärgårdstrafiken. Projektet har inte utvärderats, men det har fått positiva omdömen.

*Berörda länsstyrelser ska bidra till att utveckla de selektiva regionala företagsstöden avseende jämställdhet, integration och miljö. En kartläggning av nuläget och en analys av hur dessa dimensioner kan utvecklas ska genomföras i samarbete med och enligt tidplan från Tillväxtverket (2017 och 2018).*

Länsstyrelsen har fortsatt sitt arbete med företagsfrämjande på lika villkor. Företagsstöd med särskilt fokus på att nå personer med bakgrund i Afrika, Asien och Syd- och Mellanamerika.. Företagsfrämjande aktörer, som är helt eller delvis offentligt finansierade, har fått möjlighet att delta i affärsutveckling och kompetensutveckling för att bättre nå utpekade målgrupper. Organisationer med brobyggande funktion, som tagit del av affärsutveckling och kompetensutveckling för att paketera sina tjänster, har kunnat erbjuda subventionerade brobyggartjänster till de företagsfrämjande aktörer som tagit del av kompetensutvecklingen. Med brobyggare avses personer som står med en fot i majoritetssamhället och en fot i sin minoritetsgrupp och som har förtroende i båda grupperna.

Länsstyrelsen har bidragit till att Stiftelsen Ester, med projektet ”Eget liv och Egen lön”, har expanderat till Stockholms län och startat ett entreprenörsprogram för kvinnor. Syftet med programmet är att nyanlända och marginaliserade utrikesfödda kvinnor/ kvinnor med invandrarbakgrund som lever i utanförskap ska komma närmare arbetsmarknaden. Målet är att deltagarna ska komma i egen

försörjning genom lönsamt företagande. Arbetet har bedrivits i en samverkan mellan Stiftelsen Ester, Samordningsförbundet Östra Södertörn, Haninge/ Nynäshamn/ Tyresö kommuner, Arbetsförmedlingen Östra Södertörn, D.Carnegie & Co och civila samhället. Under året har Länsstyrelsen integrerat ett jämställdhetsperspektiv vid beredning av ansökningar till Socialfonden och Regionala utvecklingsfonden. Ett omfattande arbete har även pågått med att jämställdhetsintegrera handläggningen av Landsbygdsprogrammet. Vidare har myndigheten gjort en detaljerad uppföljning med avseende på kön, av fem utvalda företagsstöd inom Landsbygdsprogrammet. Det har skett inom ramen för myndighetens mål att handlägga landsbygdsprogrammet rättssäkert och effektivt.

*Länsstyrelsen ska redovisa hur det strategiska och långsiktiga arbetet för integration och mångfald i det regionala tillväxtarbetet har bedrivits och utvecklats under året. Redovisningen ska omfatta vilka insatser som har genomförts under året och vilka resultat de har medfört eller förväntas medföra (2018).*

Pågående arbete. Ej slutfört.

## Länsplan för regional transportinfrastruktur

Länsplanen är en del av den statliga infrastrukturplaneringen och visar på investeringar i transportsystemet. Länsplanerna gäller i tolv år men revideras vart fjärde år efter direktiv från regeringen. Varje län tar fram en länsplan och i Stockholm har det varit Länsstyrelsen som har ansvar för detta. Från 1 januari 2019 är det Stockholms läns landsting som ska upprätta länsplanen.

Länsplanerna kompletteras av Nationell plan som tas fram av Trafikverket. Länsplanerna innehåller investeringar på det så kallade länsvägnätet, statlig medfinansiering till den regionala kollektivtrafikmyndigheten (SLL i Stockholms län) för kollektivtrafikinvesteringar på väg samt till kommuner för bland annat miljö-, cykel-, gång- och trafiksäkerhetsåtgärder. Nationell plan innehåller investeringar i europavägnätet samt nationella spår. Nationell plan innehåller även medfinansiering till regional spårburen kollektivtrafik, drift- och underhåll, miljöåtgärder, reinvesteringar med mera. För länsplanerna finns det möjlighet att finansiera åtgärder som normalt tillhör nationell plan, men inte tvärtom.

I *Förordning (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur* beskrivs mer utförligt om länsplanen.

## Länsstyrelsens arbete med länsplan 2018-2029

I mars 2017 gav regeringen direktiv åt länsplaneupprättarna att ta fram trafikslagsövergripande länsplaner för regional transportinfrastruktur för perioden 2018–2029. Regeringens direktiv grundade

sig på propositionen *Infrastruktur för framtiden – innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling (Prop. 2016/17:21)* som antagits av riksdagen. I direktivet var planeringsramen för länsplanen i Stockholms län 2018–2029 på 8 571 miljoner kronor (prisnivå 2017). Ett remitterat och sammanställt förslag till länsplan lämnades till regeringen i januari 2018.

## Arbetsprocess

I arbetet med länsplanen har Länsstyrelsen inhämtat underlag från Trafikverket region Stockholm, Stockholms läns landsting, berörda myndigheter, angränsande län och regioner samt av länets kommuner. Ett nära löpande samarbete skedde i en arbetsgrupp med Trafikverket och Stockholms läns landsting. Kommunerna har regelbundet informerats via möten hos Länsstyrelsen och Kommunförbundet Stockholms län (KSL, numer StorSTHLM). En regional hearing om länsplanen genomfördes med kommunerna och landstinget i januari 2017.

Beredningen av länsplanen löpande förankrats via en politisk referensgrupp knuten till landshövdingen. I den företräds partiernas länsorganisationer där Moderaterna och Socialdemokraterna har fem representanter var och Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet en representant var. Under 2016 såg de regionala trafikaktörerna över aktualiteten i den regionala inriktningen för transportsystemet i Stockholms län från 2012. Översynen skedde genom diskussioner i Trafikberedningen och Trafikdirektörsgruppen samt med företrädare från Landstingets arbete med RUFS 2050. Diskussioner fördes även i den politiska referensgruppen som är knuten till landshövdingen. Under perioden september till december 2016 sände Länsstyrelsen ut en åtgärdsförfrågan samt avgränsningssamråd för miljöbedömning till länets kommuner, landstinget och berörda myndigheter.

Svaren visade på omfattande behov av investeringar i länet och har tydligt fokus på kollektivtrafiklösningar, effektiviseringsåtgärder och cykelvägsinvesteringar. Under våren 2017 gjordes en samlad konsekvensbedömning parallellt med arbetet att ta fram en ny länstransportplan. Arbetet genomfördes av konsult med stöd av en arbetsgrupp hos Länsstyrelsen. Konsekvensbedömningen utgör en fristående bilaga till länsplanen och innehåller såväl en miljöbedömning som en bedömning av länsplanens konsekvenser för jämställdhet och jämlikhet.

## Sammanfattning av verksamheter som berörs av regionbildning – BILAGA 2

| Verksamhet | Beskrivning | Uppdragsform | Avtal finns (Ja/Nej) | Finansiering | Löptid | Omfattas av VÖ | Övrigt |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Regional utvecklings-strategi | Ta fram strategi för länets utveckling | RUA-uppdraget | Nej | Ramanslag | -2018 | Ja | |
| Nationell strategi för hållbar regional utveckling | Bedriva verksamhet inom regeringen fyra prioriterade områden; Innovation och företagande, kompetensförsörjning, Attraktiva miljöer och Internationellt samarbete | Regeringsuppdrag via Tillväxtverket | Nej | Ramanslag | 2015-2020 | Ja | |
| Uppdrag att redovisa prioriteringar i det framtida regionala tillväxtarbetet, inklusive sammanhållningspolitiken | Ta fram analys och prioriteringar i det regionala tillväxtarbetet inklusive EU:s sammanhållningspolitik för 2021-2027 | Regeringsuppdrag | Nej | Ramanslag | 2018-2019 | Ja | Rapporteras till regeringen den 30 april 2019 |
| -*Innovation och företagande* | | | | | | | |
| Innovationskraft Sthlm | Stockholms regionala innovationsstrategi. Deltagare KI, KTH, StorSTHLM, TVV, Vinnova, SLL, SU och Handelskammaren | Egeninitierat efter regeringsuppdrag 2012 | Ja | Ramanslag | -2018 | Ja | |
| Förenkla för företagen | Internt arbete att inom Lst verka för regelförenkling | Lst-instruktion och RB | Nej | Ramanslag | Fortsätter | Nej | |
| SWElife | Samarbete inom Life science med SLL som en av projektägarna | SIO via Vinnova | Ja | Regionalfond | Lst har avvecklat | ja (SLL projektägare) | Lst kommer bistå i arbetet tillsammans med Lst Uppsala |

## Sammanfattning av verksamheter som berörs av regionbildning – BILAGA 2

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Smart industri | Regeringsinitiativ via TVV för att bevara öka/industrin i landet | Utlysningar hos TVV | Nej | TVV | Fortsätter 2019 | Ja | |
| SEEL Nykvarn | Testbädd för miljömotorer | RISE | Nej | 1.1 | Fortsätter 2019 | Ja | Lst har endast finansierat förstudie. Kan bistå i fortsatta tillståndsprocesser |
| Digital agenda | Samarbete mellan SLL, StorSTHLM och Lst | Regeringsuppdrag | Ja | 1.1 | Avtal StorSthlm avslutas 2018 | Ja | Lst kommer inte ingå i ReDa från 2019 |
| Affärsutvecklingscheckar och Brexitcheckar | Företagsstöd via TVV | Utlysningar hos TVV | Ja | TVV + ramanslag | 2018-2019 | Ja | SLL svarar för nytt pgrm fr 2019 och utbetalning av stöd inom ramen för 2018 års pgrm. SLL tecknar avtal med TVV om Nyps och regionala partnerskapet. Lst avvecklar |
| | | | | | | | SLL tecknar avtal med TVV och regionala partnerskapet. Lst avvecklar |

## Sammanfattning av verksamheter som berörs av regionbildning – BILAGA 2

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Verksamt.se | Websida (företagarprotal) i TVV regi. RUA ansvarar för regional sida. | Uppdrag från TVV | Ja | Ramanslag | -2018 | Ja | SLL tecknar avtal med TVV. Lst avvecklar |
| Regional exportsamverkan | Samarbete inom Sthlm Global för att underlätta för företagen vid utrikeshandel | Uppdrag från TVV och UD | Ja | TVV | -2018 | Ja | SLL tecknar avtal med TVV och regionala partnerskapet. Lst avvecklar |
| Socialt enterprenörskap | | Utlysning. Förstudie avslutad. SLL projektägare (om beviljande) | | -2018 | TVV | ja | Ansökan inlämnad av Lst. Går över till SLL 1/1 2019 |
| *-Attraktiva miljöer och tillgänglighet* | | | | | | | |
| Besöksnäring | Koordinering av besöksnäringsfrågor | RUA-uppdrag | Nej | -2018 | Ramanslag och 1.1. | Ja | Lst avvecklar |
| Skärgårdsutveckling | Skärgårdskoordinering och Skärgårdens Exekutivkommitté | RUA-uppdrag | Nej | Fortsätter | Ramanslag, TVV och 1.1. | Delvis | Exekutivkommittén kvar på Lst. SLL inbjuds att medverka. Ö för öavslutas. Lst driver fortsatt Replipunktslyftet. |
| Kommersiell service | Upprättande av regionalt serviceprogram och driftstöd till butiker | RUA-uppdrag | Nej | 2018 | TVV | Ja | SLL ansöker om medel för 2019 och betalar ut driftsstöd |
| Klimat och miljöperspektiv i tillväxtarbetet | Regional handlingsplan. Samordnas av Tillväxtverket. | Regeringsuppdrag till RUA | Nej | -2018 | Ramanslag | Ja | Länsstyrelsen avslutar. |
| *-Kompetensförsörjning* | | | | | | | |

## Sammanfattning av verksamheter som berörs av regionbildning – BILAGA 2

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Kompetensplattformsuppdraget, inkl Kompetensråd Sthlm | Samordna länets aktörer inom kompetensförsörjningsområdet | Regeringsuppdrag till RUA | Ja | - 2018 | Ramanslag och TVV | Ja | Lst avvecklar |
| Kompetensarena Sthlm | ESF-projekt inom vuxenutbildning med SLL, StorSTHLM, Sthlm stad och Arbetsförmedlingen | ESF-projekt | Ja | 2018-2021 | ESF | Ja | ESF-rådet beslutar om ny huvudman. SLL kontaktar. Lst avvecklar |
| Vidga normen i praktiken | ESF-projekt inom jämlikhet på arbetsmarknaden med SLL, Polisen m fl riktat mot synliga minoriteter | ESF-projekt | Ja | 2018-2021 | ESF | Nej | Inom ramen för Lst uppdrag inom mänskliga rättigheter och arbetsmarknad |
| Talang Stockholm | Projekt för att förbättra kompetensförsörjningen inom primärt IT- och telecomsektoirn tillsammans med bl a Sthlm IT Region | Lst-initiativ | Ja | -2018 | 1.1-medel | Ja | SLL tar över projektet |
| Jämställd regional tillväxt | Uppdrag för att främja jämställdhet och jämlighet på arbetsmarknaden samt internt i Tillväxtverkets regi | Regeringsuppdrag till RUA | Ja | -2018 | TVV och 1:1 medel | Ja | Länsstyrelsens avslutar pågående projekt. |
| *-Internationell och gränsöverskridande samarbete* | | | | | | | |
| Kansli för strukturfondspartnerskapet | Kanslifunktion för samordning av partnerskapet rörande ERUF och ESF | Länsgemensam resurs | Ja | -2021 | Nationella myndigheter TVV +ESF+ 1.1. | Ja | Funktion med Lst som värd. SLL tar över. Lst avvecklar |
| Kansli för Interreg Central Baltic | Kanslifunktion för Interreg Central Baltic Sweden North | TVV samordnar | Ja | -2021 | Interreg | Nej | Lst bibehåller värdskap (50%) t o m 2021, |

## Sammanfattning av verksamheter som berörs av regionbildning – BILAGA 2

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | därefter till SLL (om pgrm finns kvar). SLL övertar Lst plats i övervaknings- och styrkommitté om regeringen så beslutar |
| EU-samordnarnätverket | Nätverk för kommuners m fl EU-samordnaare | Drivs av StiorSTHLM | Nej | Löpande | Ramanslag | Ja | Länsstyrelsens avvecklar |
| EU:s Östersjöstrategi | Regeringsuppdrag till länsstyrelser och myndigheter | Regeringsuppdrag | Nej | -2020 | Ramanslag | Delvis | Länsstyrelsens och landstinget avrapporterar inom ramen för sina respektive uppdrag. |
| **Samverkansplattformar** | | | | | | | |
| Connect Sweden | Samverkan mellan Swedavia (sammankallande), SLL, Lst, Visit Sweden och Stockholm Business Region om att utveckla Arlanda | RUA-uppdrag | Ja | 2017-2019 | 1.1 | Ja | Lst avvecklar sitt engagemang i samråd med Swedavia |
| Stockholm IT region | Samverkan mellan näringsliv, myndigheter och akademi kring utveckling av IT-sektorn | RUA-uppdrag | Ja | Löpande | 1.1 | Ja | Lst avvecklar |
| | | | | | | | |
| Open Lab | Interdiciplinär amverkan mellan Lst, SLL, SU, KTH m fl | RUA-uppdrag | Ja | 2017-2020 | 1.1 | Ja | Lst avvecklar (enligt avtal från 2020) |
| Stockholm Archipelago | Samarbete för att utveckla turismen i skärgården med kommuner och Vist Stockholm | RUA-uppdrag | Ja | 2018-2021 | 1.1 | Ja | Lst deltar utifrån landsbygdsutveckling |

## Sammanfattning av verksamheter som berörs av regionbildning – BILAGA 2

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Urban ICT Arena | Testbädd i Kista kring digitalisering | RUA-uppdrag | Ja | 2016-2020 | 1.1 | Ja | Lst avvecklar. SLL övertar |
| **Övriga projekt TVV** | | | | | | | |
| Jämställd regional tillväxt | RB | Utlysningar TVV | Ja | 2016-2018 | TVV | Nej | Projekt avslutas. |
| Ö för Ö | | Utlysning TVV | Ja | 2016-2018 | TVV | Nej | Projekt avslutas |
| Länstransportplan (LTP) | Regeringsuppdrag | RUA-uppdrag | nej | 2019- | Ramanslag | Ja | Ansvar övergår till SLL |

*Förkortningar:*

ESF = Europeiska socialfonden

VÖ = Verksamhetsövergång

TVV = Tillväxtverket

KI = Karolinska institutet

SU = Stockholms universitet

RB = Regleringsbrev

RUA = Regionalt utvecklingsansvarig

## Länsstyrelsens arbete med infrastrukturplanering

Länsstyrelsens uppdrag och ärenden är komplexa som ställer krav på nära samverkan och gemensam beredning inom myndigheten för att säkerställa väl avvägda beslut och ställningstaganden. Myndighetens beslutsordning är utformad för att säkerställa att beredning genomförs på ett sätt som säkerställer att beslut fattas på bästa möjliga underlag. Uppdraget som länsplaneupprättare har genomförts på samma sätt som myndighetens övriga uppdrag som förutsätter ett integrerat arbetssätt. Detta innebär att infrastrukturfrågorna hanteras av olika funktioner inom myndigheten

### 1. Länstransportplan

***Personalresurser***

Fram till årsskiftet 2018/2019 är länsstyrelsen ansvarig för att upprätta länstransportplanen för transportinfrastruktur. Denna arbetsuppgift har under de tre senaste åren hanterats av i genomsnitt 1,4 årsarbetskraft. Arbetets omfattning varierar över tid och är som mest intensivt under det sista 1,5-2 åren innan det att länsstyrelsen fastställer planen.

Processen med att ta fram länsplanen leds av en ansvarig projektledare och stöds av ytterligare 1-2 personer. Dessa personer utför även andra arbetsuppgifter inom infrastrukturområdet i länet, så som t ex remissyttranden, regionala samverkansprocesser inom t ex hållbart resande, fysisk planering samt svara på remisser.

Personalen som arbetar med att ta fram länstransportplanen har utöver detta uppdrag även andra arbetsuppgifter. Bland annat har de genomfört arbeten med stråkstudier för cykel och deltagande vid cykelkansliets uppstart mm. Dessa arbeten har till stor del genomförts med externa medel. Därutöver har medarbetarna deltagit i ett antal olika regionala nätverk inom transportområdet och i nationella nätverk för länsplaneupprättare och nätverk inom länsstyrelsevärlden.

***Förankring***

Förankring av planens inriktning sker genom den politiska referensgruppen. I och med att länsstyrelsen får ett uppdrag att ta fram en ny plan så har den politiska referensgruppen aktiverats. Gruppen har bestått av politiker från hela länet och från samtliga riksdagspartier. Mandat och kontakt med politiker utgår från landshövdingens ordinarie ansvar i länet.

Arbetet med förankring i den politiska referensgruppen och förankringen av den regionala inriktningen kräver inte stora resurser. Det handlar om att planera och genomföra ett antal möten.

Förankring av förslagen i planen och beredning av beslut samt förberedelse inför m politisk referensgrupp sker genom dialog med enhetschef, avdelningschef, länsöverdirektör och landshövding inom länsstyrelsen. Personer i chefsbefattning

utför inte något operativt arbete i processen utan deltar genom ledning och styrning inom ramen för länsstyrelsens struktur för beredning och beslut.

***Långsiktiga strategier***

Inför framtagandet av den senaste länstransportplanen presenterades ”Regional inriktningen för utveckling av regionens transportsystem” för den politiska referensgruppen. Den regionala inriktningen togs fram av regionens parter inför den förra länsplanen och aktualitetsförklarades av den politiska referensgruppen inför den nya planen. Storregional systemanalys som tagits fram inom ”En bättre sits” utgör även ett långsiktigt underlag för planen. Länsstyrelsen tar inte fram något eget underlagsmaterial utan baserar länsplanen på befintligt underlag som tagits fram gemensamt.

***Planens innehåll***

Sonderingen av vilka objekt som ska ingå i länstransportplanen innebär att länsstyrelsen inhämtar underlag från olika källor.

1. Information om kostnadsläge och genomförandet av befintliga projekt i planen.
2. Inhämtning av åtaganden från Stockholmsöverenskommelsen, Sverigeförhandlingen och fördyringar av Cederschiölds-överenskommelsen som ska bäras av länsplanen
3. Inspel från kommuner och landstinget. Länsstyrelsen skickar ut remiss till regionens parter för att sondera vilka objekt de önskar ska ingå i kommande länsplan. Kommunerna redovisade detta i skriftligt remissvar och vid en muntlig hearing vid länsstyrelsen. Arbetet med att sammanställa detta kräver några veckors arbete.

Trafikverket och SLL (Trafikförvaltningen) sammanställer samhällsekonomiska bedömningar över samtliga projekt som föreslås ingå i nationell plan och länsplanen. Detta utgör en grund för prioritering av objekt i planen. Länsstyrelsen tar inte fram egna bedömningar.

***Infrastrukturförhandlingar***

Under senare år har de mest avgörande besluten inom infrastrukturområdet i Stockholms län fattats genom politisk förhandlade paket. Denna planering har i realiteten pågått parallellt med den traditionella planeringen. Det färdigförhandlade resultatet utgöra fasta inspel som länsplaneupprättaren ska ta hänsyn till och inrymma i planen. Detta styrs i direktiven från regeringen.

Denna ordning innebär att det ekonomiska utrymmet som finns tillgängligt för nya objekt i länsplanen reduceras. En effekt av detta är dels att länsplaneupprättarens handlingsutrymme kraftigt reduceras och dels att antalet objekt att besluta och följa upp blir färre.

*Ajourhållning och revidering*

perioden mellan det att planerna tas fram sker dialoger med de parter som är mottagare av planens investeringsmedel för att löpande följa framdriften av de projekt som beviljats medel. Några projekt blir dyrare, några skjuts fram i tiden och andra utgår av olika skäl. Vid behov fattar länsstyrelsen beslut om att revidera den ekonomiska dispositionen av planens medel i syfte att säkerställa genomförandet av beslutade projekt. Länsstyrelsens arbetsinsats handlar om att regelbundet genomföra möten med projektägare samt att göra en revidering av planen och bereda beslutet.

*Interaktion*

Länstransportplanen tas fram av samhällsbyggnadsavdelningen där dialog sker med personal som arbetar med kommunal översiktsplanering och granskning av detaljplaner. Under framtagandet av planen sker intern dialog med medarbetare från olika delar av länsstyrelsen för att säkerställa förankring och delaktighet. De medarbetare som främst deltar representerar miljöavdelningen och tillväxtavdelningen.

## 2. Regionalt cykelkansli

Länsstyrelsen fullgör åtaganden (175 000 kr) i gällande avtal angående medfinansiering av cykelkansli. Länsstyrelsen säger upp avtalet till upphörande vid den tidpunkt som anges i avtalet.

Finansiering söks från Energimyndigheten med medfinansiering (via förvaltningsanslaget) av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen redovisar användning av medel t o m 2018 till Energimyndigheten. Eventuellt oförbrukade medel återförs till Energimyndigheten.

## 3. Övriga uppgifter för länsstyrelsen inom samhällsbyggnadsområdet

*Kommunal översiktsplanering*

Länsstyrelsen har flera medarbetare som arbetar med granskning av kommunala översiktsplaner. Dessa medarbetare har nära dialog och samarbete med kommunerna för att löpande hålla sig uppdaterade om aktuella frågor och utvecklingsplaner i varje kommun. Länsstyrelsen ska ge råd och stöd till kommuner vid planering.

Utbyggnad av kommunal och statlig transportinfrastruktur är centrala inom kommunal översiktsplanering och utgör ryggraden för kommunernas utveckling samt påverkar kommunens lokalisering av bostäder och arbetsplatser. Detaljerad kunskap om transportsystemets utformning och planerade förändringar är nödvändigt för att länsstyrelsen ska kunna fungera som rådgivande för kommunerna.

*Granskning av detaljplaner, vägplaner och järnvägsplaner*

Länsstyrelsen granskar planer som tas fram av kommuner och trafikhuvudmän vid förändring av markanvändningen och utbyggnad av transportinfrastruktur.

Kopplingen mellan projektens genomförandeplanering, projektering och dess roll i ett större sammanhang i transportsystemet är vital för att kunna göra en saklig granskning.

Länsstyrelsen gör granskningar utifrån bland annat riskperspektiv, mellankommunal samordning, luftkvalitet, riksintressen, strandskydd och hälsoperspektivet. För att kunna göra en sammanvägd bedömning är det viktigt att ha kunskap om både detaljer och det sammanhängande systemet av transportinfrastruktur.

***Miljöprövning och uppföljning av miljöfarlig verksamhet***

Länsstyrelsen ansvarar för att pröva viss miljöfarlig verksamhet och för att utöva tillsyn av vissa verksamheter som har miljötillstånd inom transportområdet.

***Riksintressen***

Myndigheter som är ansvariga för att peka ut riksintressen ska samråda med länsstyrelsen innan de hävdar ett riksintresseområde. Detta gäller bland annat inom riksintresse för kommunikationer (transportinfrastruktur). För att kunna delta i det arbetet krävs detaljerad kunskap om transportsystemets funktion och utformning.

Länsstyrelsen ska också göra en sammanvägd bedömning av om ett objekt som är riksintresse för kommunikation påtagligt skadas vid förändrad markanvändning.

***Civilt försvar***

Länsstyrelsen är högsta civila totalförsvarsmyndighet i länet. Transportsystemet utgör en kritisk resurs inom det civila försvaret. Särskilt angelägna frågor är transportsystemets funktion och dess eventuella sårbarheter. Länsstyrelsen har ett behov av att ha strategisk kompetens för att genomföra planering tillsammans med Försvarsmakten och Trafikverket.

***Riskfrågor - transport av farligt gods***

Länsstyrelsen pekar ut primär och sekundärled för transport av farligt gods. Detta arbete kräver detaljerad kunskap om transportsystemets funktion och användning. Dessa beslut har stor påverkan på samhällsplaneringen och samhällets funktion.

Vid planering av bebyggelse i närheten av transportleder för farligt gods krävs särskild hänsyn.

## 4. Synergieffekter

Länsstyrelsens arbete med att ta fram länstransportplanen har bedrivits i nära samarbete mellan olika medarbetare som har olika uppdrag, som har beskrivits ovan. Länsstyrelsen arbetssätt, beredning och beslutsordning är utformad utifrån att myndigheten ansvarar för komplexa ärenden och uppdrag, vilket ger goda förutsättningar för intern samordning och samverkan.

Infrastrukturområdet är brett och komplext. Såväl det befintliga transportsystemet som det framtida transportsystem påverkar samhället och samhällsplaneringen. Länsstyrelsen har genom korta, både informella och formella, vägar enkelt kunnat länka samman komplexa frågor som kräver olika typer av expertis.

# Landstingets förberedelser inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab
Box 22550, 104 22 Stockholm
Telefon: 08-737 25 00

Stockholms läns landsting

Landstingsstyrelsens förvaltning

Anna Lundgren
070-737 44 46
anna.ma.lundgren@sll.se

## Innehållsförteckning

Landstingets förberedelser inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret .....1
Landstingets förberedelser inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret i Stockholms län.....3
PROJEKTRAPPORT.....3
1. Inledning.....3
2. Det regionala utvecklingsansvaret.....3
3. Inledande förberedelser under 2017.....4
4. Arbetet går in i en mer intensiv fas.....5
5. Förberedelser för att stärka det regionala samarbetet i Stockholms län.....6
6. Förberedelser för att anpassa landstingets organisation.....9
7. Förberedelser för överföring av verksamhet, personal och resurser från länsstyrelsen.....10
8. Slutord.....11
Bilageförteckning.....12

# Landstingets förberedelser inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret i Stockholms län

PROJEKTRAPPORT

*Sammanfattning*

Den 1 januari 2019 tar Stockholms läns landsting över det regionala tillväxt- och utvecklingsansvaret från Länsstyrelsen Stockholms län. Stockholms läns landsting ansökte 2016 till regeringen om att ta över det regionala utvecklingsansvaret och i samband med detta gav landstingsstyrelsen landstingsdirektören i uppdrag att förbereda överföringen (LS 2015-0997).

Denna projektrapport syftar till att beskriva det förberedelsearbete som genomförts i Stockholms läns landsting inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret.

## 1. Inledning

Stockholms läns landsting ansökte i december 2016 till regeringen om att ta över det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelsen (LS 2015-0997). Landstingsstyrelsen (LS 2015-0997) gav landstingsdirektören i uppdrag att inrätta en tillfällig projektorganisation med uppdrag att ta fram förslag på hur landstinget kan anpassa och utveckla sin politiska organisation, tjänstemannaorganisation och verksamhet för att överta det regionala utvecklingsansvaret från och med den 1 januari 2019. I juni 2018 beslutade Riksdagen om Ett enhetligt regionalt utvecklingsansvar (prop. 2017/18:206) som innebär att landstingen/regionerna i samtliga län i Sverige får ansvar för den regionala utvecklingen.

## 2. Det regionala utvecklingsansvaret

Det regionala utvecklingsansvaret regleras i lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (Lag 2010:630), förordningen om regionalt tillväxtarbete (2017:583), förordningen om länsplaner för regional transportinfrastruktur (1997:263), i årliga villkorsbeslut som regeringen utfärdar, samt särskilda regeringsbeslut om uppdrag.

I lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (som kommer att byta namn till lagen om Regionalt utvecklingsansvar) fastställs att det regionala utvecklingsansvaret innefattar att;
- ta fram en strategi för länets utveckling,

- besluta om vissa statliga medel för tillväxtarbetet,
- att följa upp det regionala tillväxtarbetet,
- att utföra uppgifter kopplade till EU:s strukturfonder,
- att ta fram och besluta om länsplaner för transportinfrastruktur, och
- att samverka med aktörer i regionen.

I förordningen om regionalt tillväxtarbete (2017:583) finns bestämmelser om regionalt tillväxtarbete och statliga myndigheters medverkan i detta. Med regionalt tillväxtarbete avses insatser för att skapa hållbar regional tillväxt och utveckling. Syftet är att uppfylla målen för den regionala tillväxtpolitiken och för EU:s sammanhållningspolitik. Den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020 syftar till att skapa goda förutsättningar att bo, arbeta och driva företag i hela landet, ska vara vägledande. Fyra prioriterade områden utpekas; innovation och företagande, attraktiva miljöer och tillgänglighet, kompetensförsörjning och internationellt samarbete. Arbetet ska bedrivas sektorsövergripande i samarbete mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Medan länsstyrelserna årligen erhåller en länsstyrelseinstruktion, erhåller de landsting som tagit över det regionala utvecklingsansvaret årliga villkorsbeslut. De årliga villkorsbesluten innehåller information om den återrapportering som ska göras till regeringen avseende den verksamhet som bedrivits inom regional tillväxt och utveckling, samt uppdrag och finansiering från regeringen angående regional tillväxt och utveckling.

Av lagen om regionalt utvecklingsansvar och förordningen om tillväxtarbete framgår inte i detalj vad som ska åstadkommas inom det regionala utvecklingsansvaret. Målet för den nationella regionala utvecklingspolitiken är att varje län ska ges möjlighet att skapa utvecklings- och konkurrenskraft och förstärkt lokal och regional utveckling utifrån sina unika förutsättningar.

En viktig uppgift som förs över till landstinget är ansvaret föra att upprätta, fastställa och följa upp länsplanen för transportinfrastruktur. Detta arbete ska gå till regleras i förordningen om länsplaner för regional transportinfrastruktur (1997:263). Länsplanen för regional transportinfrastruktur sträcker sig över 12 år och ska revideras vart fjärde år. Den ska omfatta hela det regionala transportsystemet och tas fram i samarbete med Trafikverket och inhämta förslag och synpunkter från regionala kollektivtrafikmyndigheter och kommuner.

## 3. Inledande förberedelser under 2017

I samband med landstingets ansökan till regeringen i december 2016 om att ta över det regionala utvecklingsansvaret gavs landstingsdirektören i uppdrag att inrätta en tillfällig projektorganisation med uppdrag att ta fram förslag på hur landstinget kan anpassa och utveckla sin politiska organisation, tjänstemannaorganisation och verksamhet för att överta det regionala utvecklingsansvaret från och med den 1 januari 2019 (LS 2015/0997).

En projektorganisation inrättades vid landstingsstyrelsens förvaltning med projektledare Liv Fries och en arbetsgrupp med representation från hälso- och sjukvårdsförvaltningen, tillväxt- och regionplaneförvaltningen, kulturförvaltningen och trafikförvaltningen. Landstingsdirektören var projektägare och dennes ledningsgrupp

fungerade som styrgrupp. Projektet syftade till att ta fram kunskapsunderlag om vad det regionala utvecklingsansvaret innebär, hur länsstyrelsen och andra regioner arbetar med frågorna och vilka krav förändringen ställer på Stockholms läns landsting. Det inledande förberedelsearbetet sammanfattas i rapporten ”SLL som region – en bakgrund för ett tillkommande uppdrag” (LS 2016-1045).

I december 2017 beslutade landstingsstyrelsens arbetsutskott om principer och vägledning för det fortsatta arbetet (LS 2017-0069). Med dessa som utgångspunkt intensifierades förberedelsearbetet i början av 2018.

## 4. Arbetet går in i en mer intensiv fas

I april 2018 godkändes projektplanen för projektet ”Landstingets förberedelser inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret” och arbetet gick in i en mer intensiv fas. Projektets syfte var att landstingets politiska organisation och tjänstemannaorganisation skulle vara väl förberedda, och målet för projektet var att ta fram kunskaps- och beslutsunderlag för att kunna fatta nödvändiga beslut och kunna överta det regionala utvecklingsansvaret från den 1 januari 2019. Genom att vara väl förberedd förväntades landstinget också stärka möjligheten att uppnå en bra förhandling och konstruktiv dialog med länsstyrelsen som skulle lägga grunden för fortsatt samverkan.

Målet på lång sikt (effektmål) var att landstinget skulle skapa en ändamålsenlig politisk och tjänstemannaorganisation för att hantera det regionala utvecklingsansvaret, att regional samverkan i Stockholms län skulle stärkas, och därigenom att förutsättningarna för att uppnå visionen att vara Europas mest attraktiva storstadsregion skulle förbättras.

Projektet delades in i tre delområden; att stärka samverkan i Stockholms län, att anpassa landstingets organisation, och att förbereda överföra verksamhet, resurser och personal från länsstyrelsen.

Projektet avgränsades till att fram kunskaps- och beslutsunderlag. Implementering av t ex organisatoriska förändringar och eventuell namnändring skulle ske inom etablerade fora och procedurer. Däremot var det viktigt att projektet skulle samverka med andra processer i organisationen såsom RUFS 2050, information till nya politiker efter valet, Mål och budget 2019. Som en särskild förutsättning för projektet noterades i projektplanen de korta tidsramarna. Riksdagen beslutade om propositionen ”Ett enhetligt regionalt utvecklingsansvar” den 19 juni 2018, och det var först då det stod helt klart att reformen verkligen skulle träda i kraft.

*Projektorganisation*
Med den nya projektplanen gick projektet in i ett mer intensiv fast och konkret arbete med att förbereda landstinget inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret, och en styr- och arbetsgrupp med företrädare ur koncernledningen (tillväxt- och regionplanedirektören, trafikdirektören, kulturdirektören, forskningsdirektören, stabschefen och kommunikationsdirektören) knöts till projektet under ledning av landstingsdirektör Malin Frenning. Såsom tidigare var landstingsdirektören projektägare med kontinuerlig återrapportering till landstingsstyrelsens arbetsutskott. Som ny projektledare utsågs Anna Lundgren vid landstingsstyrelsens förvaltning,

landstingsdirektörens stab. Resurspersoner inom juridik, HR och kommunikation med uppdrag att bistå projektet med expertis och stöd utsågs.

Styr- och arbetsgruppen för projektet har under året mötts vid 11 tillfällen, och de resurspersoner som utsetts att bistå projektet med sakkompetens har löpande under året bidragit med kunskap och inspel till projektet. Kommunikationen kring projektet har huvudsakligen skett via landstingets webb, www.sll.se och landstingets intranät.

*Tidplan och resurser*
Projektet sträcker sig till den 31 december 2018 och ska enligt projektplanen genomföras inom ordinarie budgetramar. Enligt projektplanen ska en halvtidsavstämning och en slutavstämning genomföras med projektägare.

## 5. Förberedelser för att stärka det regionala samarbetet i Stockholms län

Under våren 2018 fokuserade projektet på att lyssna in förväntningar och synpunkter kring regionalt utvecklingsansvar och regional samverkan i Stockholms län. Projektägare och projektledare har löpande medverkat vid informationsmöten med de politiska partierna och med landstingets förvaltningar, bolag och revisorer för att informera om landstingets förberedelsearbete. Landstingsstyrelsens ordförande har medverkat vid två möten i Storsthlms regi med kommunstyrelseordförande, och landstingsdirektören och projektledare har medverkan vid möten med kommundirektörerna vid två tillfällen. Under hösten har även möten hållits med externa aktörer inom näringslivs- och innovationsområdet för att diskutera förväntningar när landstinget tar över det regionala utvecklingsansvaret.

*Dialogmöten med kommunerna*
Projektägare och projektledare har också träffat kommundirektörerna i samtliga 26 kommuner till enskilda möten där tre frågor stått i fokus: vilka frågor ser kommunerna det särskilt angeläget att stärka regional samverkan kring, vilka former för samverkan ser man framför sig, och vilka medskick vill man ge till landstinget inför det fortsatta arbetet? Dialogen med kommunerna visade att de upplever att dialogen mellan kommunerna och landstinget i många fall fram till nu varit splittrad och bristfällig och att man saknar ett gemensamt forum på politisk och tjänstemannaledningsnivå där man mötas kring regionala utvecklingsfrågor.

De frågor som kommunerna ser som prioriterade att utveckla samverkan kring är infrastruktur och transporter, kompetensförsörjning och digitalisering. Det förstnämnda, infrastruktur och transporter, utpekas som särskilt viktig för kommunerna. Därutöver nämns en rad frågor; bostadsförsörjning, strukturfonder, integration, besöksnäring, folkhälsa, hemsjukvård, forskning och innovation, frågor kopplade till försvar, säkerhet och beredskap, klimat och miljö, trygghetsfrågor.

Vikten av att prioritera regionens strategiska utmaningar och hinder för tillväxt lyfts fram, liksom att fokusera på frågor där samverkan kan göra skillnad för medborgarna.

Strategiska frågor såsom länsplan för transportinfrastruktur, men även RUFS 2050, föreslås samlas på regionstyrelsenivå och landstinget behöver bli bättre på att tala med en röst.

När det gäller former för samverkan konstaterar man att ett regionalt samarbetsforum på ledningsnivå där både kommuner och landstinget är företrädda saknas idag. Befintliga samverkansstrukturer föreslås användas där så är lämpligt och dubbelarbete ska undvikas. I detta sammanhang bör kommunernas olikheter beaktas, från centrum till periferi, från stor till liten aktör och med olika politisk majoritet. Lärdomar från väl fungerande regional samverkan handlar om att skapa trygghet i processerna, att ha nära dialog med sina samarbetspartners, att prioritera frågor där man kan göra nytta och att bygga tillit och förtroende.

Preliminära slutsatser från dialogmöten med kommunerna presenterades för landstingsstyrelsens arbetsutskott den 15 maj (LS 2018-0109):

A. Etablera ett nytt forum för regional samverkan. Ett gemensamt forum för landstinget och kommunerna för samverkan kring regionala utvecklingsfrågor.
B. Fokusera på ett fåtal frågor. Eftersträva konkreta resultat i ett fåtal frågor. Fler frågor på längre sikt.
C. Stärk regionstyrelsen som landstingets röst. Förstärk strategiska funktioner och klara ut rollfördelning inom organisationen.
D. Skapa trygga processer för samverkan. Det gäller särskilt processer för planering av infrastruktur och transporter.

Att informera och att lyssna in förväntningar och synpunkter från framförallt kommunerna har varit viktigt för den fortsatta processen kring hur regional samverkan i Stockholmsregionen kan stärkas. På politisk nivå ägde ett dialogmöte för att diskutera frågan mellan landstingets presidium och Storsthlms presidium rum strax före sommaren.

*Exempel från andra regioner*
För att samverkan ska upplevas som både legitim, transparent och effektiv, är det viktigt att finna fungerande former. På olika håll i landet har man valt olika sätt att organisera den regionala samverkan, i första hand beroende av antal kommuner i regionen, kultur och tidigare erfarenheter och struktur för samverkan.

I *Uppsala län* med åtta kommuner etablerade man Regionalt forum i samband med bildandet av Region Uppsala 2017. Regionalt forum är ett politiskt forum för samverkan mellan Region Uppsala och de åtta kommunerna. Prioriterade frågor är regionala frågor med strategisk betydelse som ägs av flera och där effekten blir större om parterna samverkar. Forumet är även regionalt samråd för kollektivtrafik. Kopplat till Regionalt forum finns en Regional ledningsgrupp med företrädare på ledningsnivå från samma organisationer som forumet. Man har etablerat grupper kring tio olika samverkansområden och samverkan dokumenteras i överenskommelser. Region Uppsala beskriver bildandet av Regionalt forum som en gemensam kulturresa, där det handlat om att gå från förhandlingskultur till samverkanskultur och att skapa delägarskap och engagemang hos kommunerna för de regionala frågorna.

I Västra Götaland bildades *Västra Götalandsregionen* (VGR) redan 1999 genom en process som drevs av de politiska partierna med ”kommunernas region” som ledstjärna. I regionen ingår 49 kommuner och regional samverkan med kommunerna sker i första hand genom de fyra kommunalförbunden; Skaraborgs kommunalförbund, Boråsregionens Sjuhärads kommunalförbund, Göteborgsregionens kommunalförbund GR och Fyrbodals kommunalförbund. Beredningen för hållbar utveckling (BHU) är ett politiskt samverkansorgan för samråd mellan Västra Götalandsregionen och länets kommuner och utgör är regionens forum för förankring i strategiska frågor. I BHU finns ledamöter från Västra Götalandsregionens styrelse, presidierna i regionutvecklings-, kultur-, miljö- och kollektivtrafiknämnden samt representanter för de partier i regionstyrelsen som annars inte utsetts och ledamöter för de fyra kommunalförbunden. En gemensamt sammansatt tjänstemannagrupp, Västgruppen, bereder ärenden till BHU.

I BHU hanteras strategiska frågor för långsiktig hållbar utveckling, inriktning avseende användningen av utvecklingsmedel inom beredningens område, infrastrukturfrågor bl a länsplanen för transportinfrastruktur, avstämning och samordning av gemensamma EU-frågor, samt avstämning, samordning och styrning av genomförandet av det regionala strategiprogrammet Västra Götaland 2020. BHU är rådgivande och har ingen kommunalrättslig status.

*Samverkan i Stockholmsregionen*
I Stockholmsregionen finns en stor mängd forum för olika regionala utvecklingsfrågor. Däremot finns inget forum som samlar alla kommuner och landstinget på politisk och tjänstemannaledningsnivå. Lagen om regionalt utvecklingsansvar ålägger landstinget att samverka med kommunerna m fl aktörer. Med det regionala utvecklingsansvaret följer också att staten kommer att vända sig till landstinget med olika uppdrag, erbjudanden och förfrågningar som rör regionens utveckling.

I Stockholms län har samarbetsorganisationen *Storsthlm* (tidigare Kommunförbundet Stockholms län, KSL) de 26 kommunerna som medlemmar. Den startade för drygt 25 år sedan och syftar till att stärka kommunernas möjligheter att nå sina mål inom välfärd och service till medborgarna. Stockholms läns landsting är inte medlem i Storsthlm.

Utöver Storsthlm finns även delregionala kommunala samarbeten t ex *Södertörnssamarbetet* med åtta kommuner och *Stockholm Nordost* där sex kommuner ingår. Alla kommuner i Stockholms län ingår dock inte i något delregionalt samarbete. I de delregionala samarbetena är det vanligt att samarbeta kring infrastrukturfrågor men även samarbete kring andra frågor förekommer. Landstinget deltar inte i något av de delkommunala samarbetena.

I juni 2018 beslutade landstingsfullmäktige om Regional utvecklingsplan för Stockholms län RUFS 2050. Regionplanen RUFS 2050 har tagits fram av Stockholms läns landsting i rollen som regionplaneorgan enligt riktlinjer i plan- och bygglagen (PBL) och har förutsättningar att också kunna utgöra en regional utvecklingsstrategi enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar. Den tidigare utvecklingsplanen, RUFS 2010 gällde även som regional utvecklingsstrategi efter beslut av länsstyrelsen som då innehade det regionala utvecklingsansvaret. RUFS 2050 har tagits fram i bred samverkan med många olika regionala aktörer och utgör en gemensam plattform. Visionen är att bli Europas mest attraktiva storstadsregion och har fyra mål; en tillgänglig region med god livsmiljö; en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande

region,; en ledande tillväxt- och kunskapsregion och en resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp, och mätbara delmål i ett 2030-perspektiv. Under 2019 går arbetet vidare med nio regionala prioriteringar som utpekats för genomförande 2018-2026.

## 6. Förberedelser för att anpassa landstingets organisation

Under våren 2018 inrättades åtta delprojekt för att fördjupa kunskaperna i organisationen om vad det regionala utvecklingsansvaret innebär inom olika tematiska områden. De sju tematiska delprojekten var: samhällsbyggnad, kompetensförsörjning, forskning och innovationer, strukturfonder, näringslivsutveckling, landsbygds- och skärgårdsutveckling och kultur. I delprojekten redovisades de lagar och förordningar som reglerar det regionala utvecklingsansvaret, landstingets verksamhet inom området idag och vilken verksamhet som förväntades tas över från länsstyrelsen. I delprojekten redovisades även hur verksamheten kopplar till RUFS 2050 och andra strategier.

Under hösten har ytterligare delprojekt startats med koppling till kommande verksamhetsövergång gällande personalfrågor och HR-process, övertagande allmänna handlingar och projekt- och ekonomisystemet NYPS. Angående utbildning för förtroendevalda och tjänstemän i det regionala utvecklingsansvaret beslutades detta hanteras inom ram för ordinarie processer för utbildning och information för politiker efter val och vidareutbildning för tjänstemän.

Med förändringen av det regionala utvecklingsansvaret följer möjligheten att byta namn. I förslag till Budget 2019 som beslutas av landstingsfullmäktige i december föreslås landstinget byta namn till Region Stockholm. Namnändringen föreslås implementeras successivt och inom ramen för budget. I Indelningskommitténs slutbetänkande (SOU 2018:10) konstateras att allt fler landsting använder beteckningen region och kommittén föreslår en enhetlig namnstruktur. Förslaget väntas behandlas i riksdagen under 2019.

Överföringen av det regionala utvecklingsansvaret till Region Stockholm den 1 januari 2019 kommer att sammanfalla med införandet av den nya politiska organisation efter valet som beslutats av landstingsfullmäktige i november 2018 (LS 2018-0680). Under hösten har projektet bistått med stöd i bl a reglementefrågor. Det regionala utvecklingsansvaret kommer att ställa krav på förvaltningsorganisationen att kunna ge stöd i strategiskt analysarbete, att samordna arbetet med regional samverkan på ledningsnivå och att i kontakt med staten och andra externa aktörer företräda och representera Region Stockholm. Det utökade ansvaret för regional utveckling innebär en verksamhetsförändring för landstinget som förväntas få återverkningar såväl på organisation, som arbetssätt och varumärke.

Under hösten inbjuds landstingets medarbetare till frukost- och inspirationsmöten med anledning av att landstinget tar över det regionala utvecklingsansvaret.

## 7. Förberedelser för överföring av verksamhet, personal och resurser från länsstyrelsen

Efter riksdagens beslut i juni 2018 hölls ett första möte den 27 juni med landstingsstyrelsens ordförande Irene Svenonius och landshövding Sven-Eric Österberg samt landstingsdirektören Malin Frenning och länsstyrelsens tillväxtdirektör Karina Uddén. Dialogen mellan länsstyrelsens och landstinget hade emellertid inletts på tjänstemannanivå redan i april för att diskutera processen för den kommande verksamhetsöverföringen.

Efter rapportering i landstingsstyrelsens arbetsutskott 5 juni 2018 (LS 2018-0109) utsågs landstingsdirektören som ansvarig för förhandlingarna med länsstyrelsen med bistånd från berörda förvaltningsdirektörer. Från länsstyrelsen hade länsöverdirektören med bistånd från tillväxtdirektören utsetts att förhandla. För projektledning och samordning svarade Anna Lundgren från landstinget och Karina Uddén från länsstyrelsen.

Landstingets mål med förhandlingen var att denna skulle resultera i en överenskommelse om verksamhetsöverföring inkl. finansiella resurser och personal, samt samverkansformer mellan landstinget och länsstyrelsen som lägger grunden för ett långsiktigt samarbete till gagn för Stockholmsregionens utveckling.

Utgångspunkten för förhandlingarna var den verksamhet, personal och resurser som omfattas i lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (lag 2010:630), förordningen om regionalt tillväxtarbete (2017:583), förordningen om länsplaner för regional transportinfrastruktur (1997:263), årliga villkorsbeslut samt särskilda regeringsbeslut med erbjudanden från den 1 januari 2019. Finansieringen av verksamheten inom regional tillväxt sker genom:
a) Medel för regionala tillväxtåtgärder (s k 1.1 medel) ut statsbudgetens utgiftsområde 19 Regional tillväxt för företagsstöd och projektbidrag. Praxis: 95% till landstinget och 5% till länsstyrelsen.
b) Förvaltningsanslag (5:1 Förvaltningsanslag Länsstyrelserna mm), dvs årsarbetskrafter för att fullgöra det regionala utvecklingsuppdraget.
c) Finansiering av tjänster för tidsbegränsade regeringsuppdrag och nationella projekt, dvs sakanslag och/ eller medel från Tillväxtverket m fl.
Vid genomförande av överföring av det regionala utvecklingsansvaret anges att arbetsgivarna ska beakta 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Förhandlingar med länsstyrelsen startade i slutet av augusti och totalt hölls fem förhandlingsmöten fram till den 12 oktober som var det datum då länsstyrelsen skulle rapportera de finansiella konsekvenserna av överföringen till Finansdepartementet. Förhandlingarna resulterade i en överenskommelse om att överföring av verksamhet inom regional tillväxt och utveckling samt länsplaneuppdraget ska föras över till Stockholms läns landsting den 1 januari 2019. Med verksamhetöverföringen följer ekonomiska resurser och personal. Överenskommelsen redovisas i bilaga 1.

För att underlätta verksamhetsövergången inbjöds landstinget vid två tillfällen, i maj och i augusti, att informera personal vid de avdelningar som berördes av verksamhetsöverföringen på länsstyrelsen. Under hösten hölls även två informations-

och dialogmöten i samarbete mellan länsstyrelsen och landstinget för att informera om hur man arbetar med regionala tillväxtfrågor, infrastrukturplanering och samhällsbyggnad i respektive organisation. Totalt ett femtiotal medarbetare från de båda organisationerna deltog vid något av dessa möten.

Den personal som var föremål för verksamhetsöverföringen informerades av sin arbetsgivare den 18 oktober. Av de totalt 15 som omfattades av den förestående verksamhetsövergången valde 3 att tacka nej och 1 anställd väljer att gå till annan arbetsgivare

I väntan på ny politisk organisation beslutade landstingsdirektören (LDR 8366) att nya medarbetare från länsstyrelsen skulle placeras i landstingsstyrelsens förvaltning (LSF). Samverkan i LSF och riskbedömning till vilken också representanter för tillväxt- och regionplane-förvaltningen (TRF) och trafikförvaltningen (TF) inbjudits har genomförts. Även centrala samverkansgruppen (CSG) har informerats. Efter beslut om ny politisk organisation (LS 2018-0680) och beslut om förslag till Budget 2019 (LS 2017-1455) föreslås samtliga medarbetare utom medarbetare med ansvar för länsplaneuppdraget och med ansvar för innovationsarbete föras över till TRF. Det ändrade förslaget kommer att behandlas i samverkan i december.

## 8. Slutord

Den 1:a januari 2019 tar Region Stockholm över det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelsen Stockholms län. Medan projektet ”Landstingets förberedelser inför övertagande av det regionala utvecklingsansvaret” avslutas vid årsskiftet, har arbetet för Region Stockholm att som regionalt utvecklingsansvarig driva regionens viktiga utvecklingsfrågor bara börjat.

# Bilageförteckning

Bilaga 1 Överenskommelse från överläggningar mellan Länsstyrelsen i Stockholms län och Stockholms läns landsting med anledning av uppdrag att förbereda en överföring av det regionala utvecklingsansvaret